

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ
MÜZİK BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN
DİNLEMİYİ TERCİH ETTİKLERİ MÜZİK TÜRLERİ

Nihal ULUTÜRK

Ekim- 2008

BOLU

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Nihal ULUTÜRK' e ait “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri” adlı çalışma, jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir. 28/08/2008

Üye (Tez Danışmanı) : Doç. Dr. Nesrin KALYONCU

Üye : Doç. Dr. Mehtap ÇAKAN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Nilgün SAZAK

Prof. Dr. Uğur ESER
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ABSTRACT**Nihal ULUTÜRK****Master of Arts Thesis****Music Education Program****Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Nesrin KALYONCU****October 2008, xv + 66 Pages**

In this study, determining the information related to the musical kind, composers and interpreters that the students who are studied at Anatolian High School of Music prefer to listen, which variables affect and define their preferences and chanceability with gender and with boarding and day students is aimed..

This study was carried out with last class students at Music Departments of 7 Anatolian High School of Fine Arts randomly chosen among the Northwestern cities of Turkey. A questionnaire was applied to the students to collect the required data. SPSS 15.0 is handled processing data. To determine the significant relationship between some evidence, percent (%) and frequency (f) which are module of aggregation and distrubition that are *definitional statistic*;; the nonparametric Chi-Square test is carried out.

Result of research detected that the first three music kind that students prefer to listen were European Classical Music, Turkish Folk Music and Turkish Pop Music. It was determined that students were influenced by the music kind taught at schools, music kind that their friends and family members listen. Moreover, there is no significant relationship between the preferences of the students and their genders and their being a boarding student or a day student.

Key Words: Anatolian High School of Fine Arts; Preference, Approbation; Music Preferences; Music Kinds

ÖZET

Nihal ULUTÜRK

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Nesrin KALYONCU

Ekim 2008, xv + 66 Sayfa

Bu araştırmada, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri ile bu türlerde tercih ettikleri besteci ve yorumcuların; bu türleri tercih sebeplerinin; tercihlerini hangi değişkenlerin belirlediğinin ve tercihlerinin cinsiyet ile öğrenim türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma, Türkiye'nin Kuzeybatı illerinde bulunan 7 Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinin Müzik Bölümünde okuyan son sınıf öğrencileriyle sürdürülmüştür. Gerekli verileri toplayabilmek için, öğrencilere kapalı ve açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Verilerin işlenmesinde, SPSS 15.0 kullanılmıştır. *Tanımsal istatistiklerden* dağılım ve yığılım ölçüleri olan frekans (f) ve yüzde (%); bazı bulgular arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek için ise parametrik olmayan testlerden *Ki-Kare Bağımsızlık testi* yapılmıştır

Araştırma sonucunda, öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri ilk üç müzik türü Avrupa Sanat Müziği, Türk Halk müziği ve Türk Pop Müziği olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin, ailelerinin ve arkadaşlarının dinlemekte oldukları müzik türlerinden önemli ölçülerde etkilendikleri saptanmıştır. Bunun yanı sıra müziksel tercihlerde cinsiyete ve yatılı-gündüzlü ikamet durumuna göre anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Anahtar kelimeler: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL); Tercih; Beğeni; Müzik Dinleme Tercihi; Müzik Türleri

AILEME

TEŞEKKÜR

Tüm tez çalışması boyunca benden yardımlarını esirgemeyen, bilimsel çalışma etiğini ve disiplinini öğretmeye çalışan, uzun yolculuklara çıkıp başarılı bir şekilde geri dönmemi sağlayan sevgili tez danışmanın Doç. Dr. Nesrin KALYONCU' ya, istatistik çalışmalarında sorularımı özenle cevaplayan Yrd. Doç. Dr. Bayram BIÇAK'a, yapılan çevirilere çok büyük katkısı olan Arş. Gör. Sedat AKAYOĞLU'na, seçilen liselerde anketlerin uygulanması aşamasında bana kolaylık sağlayıp yardımcı olan tüm okul müdürleri, öğretmenleri ve tabii ki öğrencilerine, son olarak bu zamana kadar desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen ve her zaman arkamda olduklarını hissettiren sevgili Ailem'e sonsuz teşekkürler.

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT.....	iii
ÖZET.....	iv
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	vii
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
1.Problem Cümlesi.....	6
2.Alt Problemler.....	7
3.Araştırmanın Amacı.....	8
4.Araştırmanın Önemi.....	9
5.Sayıtlar.....	9
6.Sınırlılıklar.....	9
7.Tanımlar.....	9
8.Kısaltmalar.....	10

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR11

1. Müzik Tercihi ve Beğenisi.....11

2. Bireyin Müzik Dinleme Tercihlerini Etkileyen Faktörler.....12

3. Müzik Eğitiminin Bireyin Müzik Dinleme Alışkanlıklarına Etkisi.....14

4 Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Müzik Eğitimi.....16

5. İlgili Araştırmalar.....20

5.1. Alman Radyosu Tarafından Yapılan Araştırma.....20

5.2. Klasik ve Popüler Plakların Sevilme Oranları Üzerine Bir Araştırma...20

5.3. Cumhuriyetin 80. Yılında Gazi Üniversitesi Gençliğinin Yaşamında Müziğin Yeri Ve İşlevi Üzerine Bir Araştırma.....21

5.4. Üniversitelerin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Dalı Anabilim/Ana Sanat Birinci Sınıf Öğrencilerinin Kişisel Profilleri Üzerine Bir Araştırma.....22

5.5. Müzik Tercihleri, Kişilik Tarzı ve Ergenlerin Gelişimsel Sorunları Üzerine Bir Araştırma.....22

BÖLÜM III

YÖNTEM.....24

1. Araştırma Modeli.....24

2. Evren ve Örneklem.....	24
3. Verileri Toplama Aracı.....	26
4. Veri Toplama Süreci.....	26
5. Verilerin Çözümlemesi.....	27

BÖLÜM IV

BULGULAR	28
----------------	----

1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	28
2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	29
3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	31
4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	34
5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	38
6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	38
7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	39
8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	44
9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	45
10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	47

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	49
1.Tartışma Ve Sonuç.....	49
1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	49
1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	50
1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	51
1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	52
1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	52
1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	52
1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	53
1.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	54
1.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	54
1.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar.....	55
2. Öneriler.....	55
KAYNAKLAR.....	57

EKLER.....	60
Ek- 1: Anket Formu.....	61
Ek-2 Araştırma İzni.....	65
Ek- 3 Özgeçmiş.....	66

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 1. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Alanı Haftalık Ders Çizelgesi	18
Çizelge 2. Örneklem Olarak Seçilen Okullar.....	25
Çizelge3. Öğrencilerin Müzik Dinledikleri Araçlar	28
Çizelge 4. Öğrencilerin Günlük Müzik Dinleme Süreleri.....	29
Çizelge 5. Öğrencilerin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri.....	30
Çizelge 6. Öğrencilerin Türk Pop Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler.....	31
Çizelge 7. Öğrencilerin Avrupa Sanat Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler.....	32
Çizelge 8. Öğrencilerin Türk Halk Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler.....	32
Çizelge 9. Öğrencilerin Rock Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler	33
Çizelge 10. Öğrencilerin Arabesk Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler.....	33
Çizelge 11. Öğrencilerin Türk Sanat Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler.....	34

Çizelge 12. Öğrencilerin Türk Pop Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular.....	34
Çizelge 13. Öğrencilerin Avrupa Sanat Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular.....	35
Çizelge 14. Öğrencilerin Türk Halk Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular.....	35
Çizelge 15. Öğrencilerin Rock Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular...	36
Çizelge 16. Öğrencilerin Arabesk Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular.....	36
Çizelge 17. Öğrencilerin Türk Sanat Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular.....	37
Çizelge 18. Öğrencilerin Jazz Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular...	37
Çizelge 19. Öğrencilerin Özgün Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular.....	37
Çizelge 20. Öğrencilerin Beğendikleri Türü/ Türleri Tercih Etme Sebepleri.....	38
Çizelge 21. Öğrencilerin Diğer Türleri Tercih Etmeme Sebepleri.....	39
Çizelge 22. Öğrencilerin ve Ailelerinin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri Arasındaki İlişki.....	40
Çizelge 22a. Ki- Kare Testi Sonucu.....	41

Çizelge 23. Öğrencilerin ve Arkadaşlarının Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri Arasındaki İlişki.....	42
Çizelge 23a. Ki- Kare Testi Sonucu.....	43
Çizelge 24. Öğrencilerin Okulda Eğitimini Aldıkları Müzik Türlerini Tercih Etme Sıklığı.....	43
Çizelge 25. Öğrencilerin Kendi Düşüncelerine Göre Yakın Çevrelerinde Karşılaştıkları Türlerden Etkilenme Durumları.....	44
Çizelge 26. Öğrencilerin İlköğretim ve Ortaöğretim Düzeyinde Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri	45
Çizelge 27. Kız ve Erkek Öğrencilerin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri Arasındaki Fark.....	46
Çizelge 27a. Kİ-Kare Testi Sonucu.....	47
Çizelge 28. Yatılı ve Gündüzlü Öğrencilerin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri Arasındaki Fark.....	48
Çizelge 28a. Kİ-Kare Testi Sonucu.....	48

BÖLÜM I

GİRİŞ

Müzik tercihleri, ilk bakışta insanların hangi tür müziklerden hoşlanıp hoşlanmadıkları ya da ne tür müziklere ilgi duyup duymadıklarına bağlı gibi görünmektedir. Fakat daha yakından bakıldığında, bu tercihlerin altında farklı değişkenler bulunduğu ortaya çıkmaktadır. Behne (1997) müzik tercihinin sadece karmaşık bir araştırma sahası olmadığını, bilakis bir yumak psikolojik fenomenleri de içinde barındırdığını ifade etmektedir.

Müzik tercihine değinmeden önce, *tercih* kavramını tanımlamak yerinde olacaktır. “Tercih, bir şeyi öbürüne göre daha iyi, üstün veya önemli sayma, yeğ tutma, yeğlemedir” (Türk Dil Kurumu [TDK], 2008). Buna paralel olarak müzik tercihi de; bir veya birkaç müzik türünü diğer türlere karşı üstün tutmak, türe karşı bir beğeni oluşturmak ve o türe özgü eserleri, besteci ve yorumcuları vb. seçerek dinleme eyleminde bulunmaktır.

Müzik tercihinin tanımı yanı sıra üzerinde durulması gereken diğer bir konu da, aynı zamanda sosyo-psikolojiden gelmiş bilimsel bir terim olan “müziksel tutum”dur. Allport’a göre, burada tecrübelerle dayanan, bireyin reaksiyonlarını dinamik veya keskin şekilde etkileyen, ruhsal ve sinirsel hazır olma durumu söz konusudur (Allport’tan aktaran: Kloppenburg 1987: 188). “Yaygın olan ve araştırma pragmatliği açısından anlamlı (ama aynı zamanda da tartışmalı) olan, tutumun üçe bölümüdür. Tutum kavramı bilişsel, duygusal ve somut davranışları kapsayan bileşenler içerir” (Behne, 1997: 340).

Bireylerin geliştirmiş oldukları müziksel tutumlar, müzik tercihlerini büyük ölçüde belirlemektedir. Tutumlar, birey tercihlerini geliştirmeden önce fark edilebilir ya da edilmeyebilir. Bireyler ilk defa dinledikleri bir müziğe karşı iyi, kötü, güzel veya çirkin demeden önce ona karşı bir tutum sergilerler. Tutum kendini geliştirdikten sonra ancak bir tercihe dönüşebilir ve yaşanan bu süreç sonucunda bireylerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri somutlaşır.

Sosyal bir varlık olan insanın, müziğin temeli olan ses olgusuyla tanıştığı ilk yer doğum öncesi (prenatal) dönemde anne karnıdır. Bebeğin burada öncelikle duyduğu, kalp atışlarının ve organizmanın diğer hareketlerinin oluşturduğu sesler ve ritmik oluşumlardır (Senemoğlu, 2004). Doğum sonrası (postnatal) dönemde, evin içindeki ses ve müzik atmosferini belirleyen kişiler ise, bebeğin ebeveynleri olacaktır. Bebek büyürken etrafında çalınan çeşitli müzikler kulağına gelecek ve evde dinlenen müzik türlerinden etkilenmeye başlayacaktır. Bir bireyin müzik beğenisinin oluşumunda ilk aşamanın, ebeveynlerin yani ailenin evde dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin etkisinde şekillendiğini söylemek mümkündür (Behne, 1997).

Senemoğlu'na göre; “bütün bebekler doğuştan refleksif davranışlara sahiptirler. Bebeğin çevresiyle etkileşimleri sonucu edindiği yaşantılarla oluşturduğu yeni bilişsel yapılar, refleksif davranışlardan, amaçlı davranışlara doğru ilerlemesini sağlar” (2004: 40). Müzik tercihleri açısından baktığımızda; çocuk bir yandan doğuştan getirdiği reflekslerle çevreye uyum sağlamakta; diğer yandan da çevreden aldığı müziksel etkilere göre müzik zevkini oluşturmaya başlamaktadır. Çocuk, girdiği sosyal ortamlarda gittikçe iletişim kurma, bilgi alma- verme, sosyal rahatlık, kendine ve başkasına güvenme, arkadaşlık kurma, sürdürebilme vb. gibi davranışları geliştirirken, bu ortamlarda geçirdiği müziksel yaşantılar da müzik tercihlerini oluşturmaya etki edecektir.

Ergenlik dönemindeki bireyler, yetişkin olma yolunda fiziksel, zihinsel, duygusal vb. bakımlardan büyük bir değişim içerisindeyler. Bu aşamada müzik, arkadaşları arasında sosyalleşmenin bir parçasıdır; belki de kendilerini ifade etme

aracı olarak müziği seçmektedirler. Bu dönemdeki gençlerin müzik tercihlerinde, dikkate değer bir şekilde, sadece birkaç sayıda müzik türüne odaklanma ve diğer müzik türlerinin çoğunu reddetme şeklinde tam anlamıyla bir ergenlik kırılma noktası tespit edilmiştir (Behne, 1997: 346).

Bireylerin bu dönemde okul yaşantıları devam etmekte, diğer derslerin yanı sıra, müzik dersini de alan öğrenciler, okulda eğitimi verilen müzik türleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Genel müzik eğitimi alan öğrenciler, müzik derslerinde şarkı söylemeyi, bir okul çalgısı çalmayı öğrenirler. Aynı zamanda öğrencilere temel müzik bilgisini öğretmek de bu derslerin amaçlarından biridir. Okul müzik derslerinde belli türleri tanıyan öğrenci, okuldan dışarıya çıktığı andan itibaren diğer müzik türleri ile de karşı karşıya kalmaktadır: Okul servisinde dinlenen müzikler, eve giderken yolda ve diğer ortamlarda duydukları müzikler ve evdeyken televizyon ya da internetten takip ettiği müzikler vb. Böylece birey, maruz kaldığı tüm bu müziksel etkileri zaman içerisinde işleyerek kendi tutumunu ve müzik tercihini oluşturabilmektedir.

Aile ve sosyal ortamlardan sonra, bireylerin müzik tercihlerinin oluşmasında büyük rolü olan, aynı zamanda bir güç şekline de dönüşen bir etken daha vardır: Medya ve medyanın popüler hale getirdiği her şey. Medyanın popülerleştirdiği her türlü müzik, her türlü film, her türlü program, her türlü sanatsal aktivitenin insanlar üzerinde büyük etkiye sahip olduğu bilinmektedir. Medyada sunulan çeşitlilik, diğerlerine kıyasla müzik alanında daha fazla gözlemlenmektedir. Özellikle de popüler müziklerin bu sunum içerisinde geniş yer tuttuğu bilinmektedir.

Latince *populus* kökünden gelen popüler sözcüğü, “bir bölgede yaşayan insanların topluluğu yahut genel olarak halk manasına” (Okay, 2004: 24) gelir. “Popüler bu kelimenin sıfatıdır. Yani halka ait, halkla ilgili demek oluyor. Dilimize ise Fransızcadan geçmiştir” (Okay, 2004: 24). Türk Dil Kurumu ise bu sözcüğü, “halkın arasında yaşayan motiflere, öğelere yer veren, onlardan yararlanan, halkın zevkine uygun, halk tarafından tutulan” (TDK, 2008) şeklinde tanımlamaktadır.

“Popüler kültür ise bir <çabuk kullanım ve hızlı tüketim> kültürüdür. Bu tür kullanım ve tüketim, popülerin üretiminin ilk safhasından son kullanım ve atma safhasına kadar her aşamasında vardır. Böylece kitle üretiminin kalıcılığı ve sürekliliği garanti edilir. Popüler olanı, kullanılarak paketlenmiş popüleri, tüketiciler alır ve popüleri boğazlarına, saçlarına, yüzlerine, midelerine, üstlerine, ayaklarına <uygulayarak> malın ve bilincin popülerleşme sürecini tamamlar” (Erdoğan, 2004: 10).

Günümüzde popüler müzikler de, bütün popüler ürünlerde olduğu gibi kar amacı öne çıkarılarak halka sunulmaktadır. Hatta, bazen müzikten daha çok müzisyenlerin taşıdığı görsel unsurlar bile popüler olabilmektedir. Örneğin; bir şarkıcının üstünde gördüğümüz kıyafet ertesi hafta vitrinlerde satılığa çıkabilmektedir. Ya da müzik gruplarının isimlerinin t-shirt ve eşofmanlara basılarak sunulması da popüler kültür ürünlerine bir örnek oluşturmaktadır.

Genç nüfusun internet kullanımıyla ilginin zirveye ulaştığı popüler müzik türlerinde kullanılan sözler, video kliplerde verilen mesajlar gençleri etkileyebilecek yapıdadır. Özellikle şarkı sözlerinde kullanılan argo kelimeler, kolay bellenebilir melodilerin etkisiyle günlük hayata kolayca girmekte, gençler hatta çocuklar arasında çok çabuk yayılmaktadır. Özeren’in “Popüler Müzik ve Toplumsal Yaşam Kalitesi” adlı bildirisinde verdiği örneklerde de olduğu gibi, gençlerin ahlaki değerlerinin değişmesine yol açabilecek şarkı sözleri, özellikle çocukları bu yönde çok çabuk etkilemekte hatta sanat ve sanatçıya ilişkin algılarını da belirlemektedir (2005: 7). Bu konuda Hepçilingirler ise şunları söylemektedir:

“Her şarkıda defalarca yinelenen sözler, her radyoda, her televizyonda defalarca çalınan parçalar öylece esip geçmiş olamaz insanların kulaklarının üzerinden. İlk duyuşta anlamı üzerinde düşünülme bile, günlerce duyulduktan, dinlendikten sonra bu parçaların anlamı üzerinde hala ve hiç düşünülmemiş olduğunu varsayamayız. Eğer gençlerimizin, dinlediği, eşliğinde

dans ettiği, göbek attığı, gerektiğinde birlikte söylediği bu şarkıların sözlerinin ilettiği anlam üzerinde düşünmemiş olabileceklerini varsayarsak bu başka bir incelemenin konusu olmak zorunda. Ayrıca şunu da biliyoruz: Herhangi bir söze bir iletinin (mesaj) özel olarak yerleştirilmesine gerek yoktur; söylenmiş her söz bir iletidir zaten. Öyleyse şarkı sözleri için de aynı ilke geçerlidir. Pop müzik parçalarının sözleri, aynı zamanda topluma, özellikle de gençlere sunulmuş bir iletidir. Bu iletide neler dendiği de ortada’’ (2004: 99).

Popüler müzik kültürünün gençlerde müzik tercihlerinin oluşmasında ne kadar etkili olduğu, günümüzde pop müzik dinleyicilerin genç kitlelerden oluşmasından da anlaşılmaktadır. Çocukluk döneminden gençlik dönemine geçilen ergenlik çağındaki, yani kırılma noktasındaki bu gençlere verilen müzik eğitiminin önemi çok büyüktür. Özellikle de müzik eğitimini mesleki yönde alan öğrencilerde, ergenlik, üzerinde durulması gereken bir dönemdir. Çünkü, öğrencinin okulda klasik normlarda verilen müzik eğitimi sürecinde tanıdđı ve dışarıda dinlediği veya karşılaştığı müzik türleri birbiriyle örtüşmeyebilir. Bu durum, müziksel tercihlerde bir çeşitliliğe önayak olabileceği gibi, öğrencinin müziksel kimlik edinme sürecinde bazı sorunları da doğurabilir. Gençin müzik tercihleri kendiliğinden gelişirken, okulda aldığı eğitim içerisinde tanıdđı müzikleri tercih etme davranışı birden sekteye uğrayabilir ya da sadece bir tür müziği dinleyerek diğerlerini reddetme davranışı gelişebilir.

Ülkemizdeki Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileri, diğer lise öğrencileri gibi ergenlik döneminde bulunan öğrencilerdir. Müzik bölümüne yetenek sınavıyla eleme yapılarak öğrenci alınan bu okullarda, öğrenciler müzik alanıyla ilgili derslerde çalgı çalmayı, doğru şarkı söylemeyi, müziksel işitme ve okumayı ve bireysel ve toplu olarak çalışmalarda bulunmayı öğrenirler. Bu okullarda öğrenime başlayan öğrencilerin her biri sahip oldukları müziksel kültürle beraber yeni bir kültürlenme sürecine girmekte; belki birçok öğrenci farklı müzik türleri ile ilk defa burada karşılaşmaktadırlar. Günümüzde Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde, Avrupa

Sanat Müziği (Klasik Batı Müziği) ağırlıklı olmak üzere, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği türlerinin eğitimi verilmektedir.

Ergenlik döneminde bulunan ve kendi duygusal veya sosyal yaşamlarında fazlasıyla karışıklık yaşayan bu öğrenciler, *mesleki müzik eğitimi* aldıklarından, belki de diğer liselere devam eden arkadaşları kadar müziği bir sosyalleşme aracı olarak ya da boş vakitlerini değerlendirme etkinliği olarak kullanamayacaklardır. Öğrenciler bu okullarda, akademik başarılarını sağlamak amacıyla genellikle eğitimini aldıkları müzik türlerine yoğunlaşmaktadırlar. Bir yandan sistemli olarak belli türlerin eğitimini alırken; diğer yandan da okul dışındaki ortamlarda çok çeşitli müzik türleriyle karşılaşmakta, yaşantılar geçirmektedirler. Böylece bu bireylerin, tercih oluşturma sürecinde, yoğun müzik eğitimi yanı sıra çevrenin ve medyanın sunduğu müziklerden de etkilenmesi pek tabii ki mümkün olabilir.

Bu bakımdan, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin müziksel tercih ve beğeni oluşturma sürecinin incelenmesi, araştırmacı tarafından önemli bulunmaktadır. Çünkü eğitim aldıkları okul, mesleki müzik eğitime yöneliktir ve lise döneminden sonra üniversiteye de hazırlamaktadır. Yani ileride bu gençlerin üniversiter müzik öğrenimine devam edebilecekleri de göz önüne alındığında, müzikal kimliklerinin şekillenme sürecinin bilinmesi önem kazanmaktadır. Tüm bunlara ek olarak gençlerin ergenlik döneminde olmaları da eklenince, bu okullarda okuyan öğrencilerin müzik dinleme tercihleri dikkati çeken bir araştırma konusu halini almaktadır.

PROBLEM CÜMLESİ

Türkiye'nin Kuzeybatı illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümlerinde okuyan son sınıf öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri ve bunlara ait göstergeler nelerdir ve bu tercihler bazı değişkenlere göre farklılık göstermekte midir? Bu problemin çözümü için aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır.

ALT PROBLEMLER

- 1- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrenciler, hangi araçlarla ve ne sıklıkta müzik dinlemektedirler?
- 2- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri nelerdir?
- 3- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin en çok sevdiği müzik türünden beğenerek dinlediği besteciler kimlerdir?
- 4- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin en çok sevdiği müzik türünden beğenerek dinlediği yorumcular kimlerdir?
- 5- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin, bu türü / türleri tercih etme sebepleri nelerdir?
- 6- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin, diğer türleri tercih etmeme sebepleri nelerdir?
- 7- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, yakın çevrelerinde karşılaştıkları müzik türleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

7.1 AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, ailelerinde dinlenen müzik türleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

7.2 AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, arkadaş çevrelerinde dinlenen müzik türleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

7.3 AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, okulda eğitimini aldıkları müzik türleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

7.4.AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin kendi düşüncelerine göre, müzik tercihlerini oluştururken yakın çevrelerinde karşılaştıkları türlerden etkilenme durumları nedir?

8- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin ilköğretim düzeyinde dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri ile şu anda tercih ettikleri türler farklılık göstermekte midir?

9- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri, cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

10- AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri, öğrenim türüne (yatılı ve gündüzlü) göre farklılık göstermekte midir?

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmada, AGSL Müzik Bölümü son sınıf öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin, bu türlerde en çok dinledikleri besteci ve yorumcuların, tercih sebeplerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, öğrencilerin tercihlerinin, yakın sosyal çevrelerinde dinlenen müziklerle ve okulda aldıkları eğitimle ilişkisinin ve tercihlerin cinsiyet ile öğrenim türüne göre farklılık gösterip göstermediğinin saptanması da amaçlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışma, AGSL Müzik Bölümü öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin, çeşitli noktalardan tespiti açısından önem taşımaktadır. Ayrıca araştırma, bu yöndeki eksiklerin saptanması ve daha sonra yapılabilecek çalışmalar konusunda ipuçları verebilmesi açısından da önemli bulunmaktadır.

SAYILTILAR

1. Kendilerine anket uygulanan öğrenciler, soruları içtenlikle cevaplamışlardır.

SINIRLILIKLAR

Bu araştırma;

1. Türkiye'nin Kuzeybatı illerinden seçilen 10, bununla beraber ulaşılabilen 7 Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinin Müzik Bölümleri,
2. Seçilen Müzik Bölümlerinde, 2007- 2008 Eğitim-Öğretim yılında son sınıfta okumakta olan öğrencilerle sınırlıdır.

TANIMLAR

Fenomen: “Gündelik ve teklifsiz dilde: Harika veya bazen ucube türünden olağan dışı bir olaya veya bir varlığa denir” (Foulque, 1994: 172).

Mesleki Müzik Eğitimi: “Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da

mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 1997: 32).

Pragmatizm: “Bir düşüncenin doğruluğunun ancak o düşüncenin sonucuyla ölçüleceği, yani bir inancın başarısı oranında ve başarısı süresince doğru olabileceğini ileri süren öğretisi” (TDK,1974: 661).

KISALTMALAR

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

AM: Arabesk Müzik

ASM: Avrupa Sanat Müziği

DM: Disko Müzik

JM: Jazz Müzik

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MM: Metal Müzik

ÖM: Özgün Müzik

R&B: Ryhthm and Blues

R: Rock Müzik

RM: Rap Müzik

THM: Türk Halk Müziği

TPM: Türk Pop Müziği

TSM: Türk Sanat Müziği

YPM: Yabancı Pop Müzik

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1. Müzik Tercihi ve Beğenisi

“Tercih kavramı için bazı yazarlar (örn: Jost 1982: 246), <zamanla gelişen ve uzun vadede edinilen tecrübeler doğrultusunda oluşan değerler tayini> şeklinde bir tanım yapmaktadırlar” (Behne,1997: 340). Beğeni ise “güzel ve çirkin yargısını verdiren duygu, güzeli çirkinden ayırma yetisi” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2008). “Müziksel tercihlerde, *beğeni* terimine kıyasla, tanımlanmış ve somut durumlardaki karar davranışları söz konusudur” (Behne, a.g.e.).

Estetik, *beğeni* duygusuyla yoğun olarak uğraşan bir bilim dalıdır. Beğeni durumunun içinde var olan *güzel ve çirkin* yargısı, bu dalın konu alanlarından birisidir. Bu iki durumun veya nitelemenin ortak özelliği ise insanlar için anlamlarının öznel olmasıdır. Müziksel beğeni için de aynı şey söz konusudur. Tunalı, müzik estetiği ile ilgili olarak şunları söylemektedir:

“Bir müzik dinlerken, bir şiir okurken ve bir resim seyrederken, kurduğumuz bu ilginin kendisinin dışında bir başka ereği yoktur. Bir müziği niçin dinleriz? Ondandır haz duymak için mi? Yoksa müzik eğitimimizi arttırmak, hoş bir vakit geçirmek ya da kültürümüzü zenginleştirmek için mi? Eğer sadece haz duymak, estetik haz duymak ereği ile bir müzik yapıtını dinliyorsak, o zaman böyle bir tavrın ereği kendi içinde bulunur. Yoksa öbür amaçlar için müzik dinliyorsak, o zaman erek estetik tavrın dışında

bulunan bir erek olmuş olur ve böyle bir tavır estetik olma niteliğinden yoksun olur. Çünkü estetik tavrın ereği, estetik tavrın içinde bulunur’’ (Akt.: Gökay, Demir, 2006: 330)

2. Bireyin Müzik Dinleme Tercihlerini Etkileyen Faktörler

Behne, ‘‘Müzik Tercihleri ve Müzik Beğenisi’’ isimli çalışmasında, müzik tercihlerinin gelişiminde iki önemli evre olduğunu belirtmektedir: bunlardan birincisi insan hayatının ilk 10 yılı, ikincisi ise sonraki 10 yıl. Behne`ye (1997: 345) göre; ilk 10 yılda temel müzik yeteneklerimiz, sonraki 10 yılda ise bireysel müzik zevkimiz gelişir. Bu aşamalarda üç farklı baskın faktör vardır:

- 1-Ebeveynler
- 2-Yaşlıtlar(akranlar)
- 3- Bireyin kendisi.

Bireylerde müzik dinleme tercihlerinin ya da davranışlarının oluşumu ile ilgili olarak, çocukluk yaşantılarına bakmak, belki de bize konuyla ilgili en büyük ipuçlarını verecektir. Yukarıda ifade edildiği gibi, bir bireyin müzik zevkinin oluşumdaki birinci aşama; bireyin ilk müziksel yaşantıları kazandığı ev ve aile çevresinde şekillenmektedir. Yani çocuk doğduğu ortama uyum sağlayarak, müzik zevkini oluşturmaya başlayacaktır. Takriben 8-10 yaşlarına kadar, çocuklar için ebeveynler en çok örnek alınan kişilerdir. Yani çocuklar müzik tercihlerinde de ebeveynlerine göre yönlendirilirler.

‘‘Müziğin insanın biyolojik varlığıyla ilişkisi üzerine yapılan araştırmalarda, bir yaşından küçük bebekler üzerinde yapılan deneyler, insanın müziği doğuştan algılamaya hazır olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda insanın doğuştan itibaren müzikle ilk tanışması, çeşitli kültürlerde genel olarak aynı yapıda ve görevde olan ‘‘ninni’’ler ve annenin (veya aile bireylerinin) bebeği/çocuğu yönlendirmek için ‘‘doğaçlama’’ olarak

söylediği “tekerleme” yapısındaki ezgilerdir. Bunun dışında ailenin dinlediği müzikler de çocuğun yönlendirilmesi veya eğlendirilmesinde kullanılmakta ya da çocuk zaten doğal ortamda bu müzikleri algılamaktadır. Yine yapılan araştırmalarda Batı Klasik Müziği (Uluslararası Sanat Müziği) olarak bilinen müzik türünün belirli dönem eserlerinin de çocuğu rahatlattığı ortaya çıkmıştır (Yöre, 2004: 38).

Daha sonraları, o ilk 10 yılın içinde büyüyerek eğitim ortamları ve sosyal çevrelere girecek olan çocuk, kendine arkadaşlar edinecektir. Ebeveynlerden sonra da akranlar (yaşıtlar) faktörü, bu aşamada devreye girerek, müzik zevkine katkıda bulunacaklardır.

Çocuğun ilk evreden çıkıp ikinci 10 yıla geçtiği zamanlarda ergenlik dönemi dediğimiz fırtınalı dönem başlar. Bireyin benlik duygusu kazandığı bu dönemde, müzik zevkine bakıldığında en yakın arkadaşlarına doğru bir yönelme söz konusudur. Bazen, Behne (1986) ile Le Blanc ve diğerlerinin (1988) aktardığı gibi; gayet anlaşılır bir şekilde, sadece birkaç müzik türüne odaklanma ve diğer müzik türlerinin çoğunu reddetme şeklinde, tam anlamıyla bir ergenlik kırılma noktası tespit edilmektedir.

Genç, zaten bu dönemde kendi içinde fiziksel, ruhsal ve duygusal bir takım değişimler içerisinde. Bu yüzden müzik tercihlerindeki kırılma noktalarının bu döneme denk gelmesi olasıdır. Daha sonraları, ergenliğin neticesi olarak <ben>in oluşması sonucu; müzik tercihlerinin bireysel ihtiyaçlara cevap vermesi, yetişkin kişi rolünün adım adım üstlenilmesinden sonra bireyin kişiliğini yansıtması gibi oluşumların, müzik zevkinin şekillenmesini etkilediği düşünülmektedir (Behne,1997: 346).

Behne tarafından, *ebeveynler*, *yaşıtlar* ve *bireyin kendisi* şeklinde sıralanan bu üç baskın faktöre ek olarak, daha ilk çocukluk döneminden itibaren karşılaşılan

medyalarda sunulan türler, ebeveynlerin ve yaşlıların müzik tercihlerinin oluşumundaki etkilerini azaltabilir, modifiye edebilir ya da güçlendirebilir (Behne,1997: 346).

Günümüzde ise medya faktörü, bekli de diğer üç faktörden daha baskın olanıdır Çünkü her eve çeşitli biçimlerde ulaşmış olan teknoloji, çocuklar ve gençler tarafından her alanda rahatlıkla kullanılmaktadır. Popüler kültür olarak adlandırdığımız, güncel olan her şey, gençlerin davranış ve tercihlerini her zaman olumlu olarak etkileyebilir. Çünkü; daha öncede vurgulandığı gibi (bkz. I. Bölüm, s.4), şarkılarda, video kliplerde veya diğer görsel unsurlarda vb. verilen mesajlar oldukça açıktır. Özellikle şarkı kliplerinde erotik unsurların ön plana çıkarılması, konu ile ilişkisi olsun veya olmasın kadın figürünün tutumsuz kullanımı ve şarkı sözlerindeki yozlaşmalar yetişen bireyleri olumsuz olarak etkileyebilir. Bundan dolayı müzik eğitimi çocuklara doğru bir şekilde vermek ve bu eğitimi hayatın her alanına güncelleştirerek yaymak, bireylerde müzik dinleme tercihlerinin oluşmasında etkili ve olumlu bir rol oynayabilir.

3. Müzik Eğitiminin Bireyin Müzik Dinleme Alışkanlıklarına Etkisi

Yalın ve özlü anlamıyla *müzik eğitimi*, “bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma ya da bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme veya geliştirme sürecidir” (Uçan, 1994: 30). Bu tanımdan yola çıkarak, müzik eğitiminin çocuk ve gençlerin sanatsal yönlerini geliştirdiğini, onları estetik ve genel anlamda iyiye ve güzele yönlendirdiğini söylemek mümkündür.

“Müzik eğitimi, bireyin içinde yaşadığı, her gün yüz yüze olduğu müziksel çevresiyle sağlıklı bir etkileşimde bulunabilmesini, müziğin yaratım, üretim, yorum, kullanım ya da tüketimine doğrudan ya da dolaylı olarak, bilinçli ve bilgili olarak

katılabilmesini ve giderek müziksel yaşamın gelişmesine katkılarda bulunabilmesi için gerekli davranışlarla donatılmasını amaçlamalıdır” (Uçan, 1994: 15).

Müzik eğitimi, bireylerde yukarıda sayılan davranışları amaçlarken aynı zamanda müziğin insan yaşamındaki yerini ve işlevlerini de açıklamaktadır. İnsanlar arasında iletişimi güçlendirerek hem bireysel hem toplumsal işlevini yerine getirmekte; yaratım- üretim- yorum ve tüketim güçlerini kullanarak kültürel işlevini yerine getirmekte ve bunların hepsine önyak olarak da eğitimsel işlevini yerine getirmektedir.

Ancak müzik eğitimi, bu işlevlerinin hepsini pek tabii ki çocukluk döneminden başlayarak yerine getirebilir. Çünkü, müziğin çocuk dünyasındaki yeri ve yaratıcılığa etkisi çok daha büyüktür. Uçan’a göre; “çocukların yaklaşık yarısında daha 2-6 yaşları arasında görülmeye başlanan özel müziksel kıvılcıklar, hızlı bir gelişim içinde biçimlenen bireysel müzik yetenekleri olarak ilk en yüksek noktasına onuncu ve on birinci yaşlarda erişir. Öteki çocuklar ise müziksel eğilim ve özelliklerini, genellikle ergenlik döneminde belli ederler” (2004: 16).

“Çocukların müziksel gelişiminde yaş küçüldükçe benzerlikler, yaş büyüdükçe farklılıklar artar. Bu olgu, bu gerçek; çocuklara, gençlere ve yetişkinlere yönelik müzik eğitiminde belirli yaş kümelerine ilişkin düzenleme ve uygulamalarda önemle göz önünde bulundurulur” (Uçan, 2004: 16)

Yöre’ye göre; çocuğun eğitim anlamında bilinçli olarak müzik ile tanışması üç şekilde ortaya çıkabilir:

“1-Müziğe olan yeteneği görülüp özel müzik eğitimi alması

2-Okul öncesi eğitim içerisinde müzik eğitimi alması

3-Resmi eğitimi yani ilköğretim ve ortaöğretim içerisinde verilebilecek müzik eğitimini alması” (Yöre, 2004: 38).

Burada tanımlanan ve diğer biçimlerde gerçekleşen müzik eğitimi; bireyin müziksel beğeni oluşturma sürecinde oldukça etkili olmaktadır. Alınan müzik eğitimi, bireyin çeşitli müzik türlerini tanıması, irdelemesi, onlar içerisinde kendine uygun seçimler yaparak müzik dinleme tercihlerini oluşturmada belirleyici roller oynamakta ve böylece *nasıl bir müzik dinleyicisi* olacağına etki etmektedir.

4- Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Müzik Eğitimi

Ülkemizde müzik dersleri ilköğretim düzeyinde zorunlu dersler iken; genel liselerin bazılarında zorunlu, bazılarında zorunlu seçmeli, bazılarında ise seçmeli olarak verilmektedir (Yüksek Öğretim Kanunu, Madde 5). Türkiye’de Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde ise mesleki müzik eğitimi verilmektedir.

Ülkemizdeki Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, yönetmelikte de belirtildiği gibi; öğrencilerin Güzel Sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini, alanlarında yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini sağlamak amacıyla kurulmuşlardır. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, 16/12/2006 tarihli 26378 sayılı Resmi Gazete Madde 5’te yayımlandığı gibi, ilköğretim üzerine 4 yıl öğretim yapılan yatılı, gündüzlü ve karma okullardır. Bu okullar, öncelikle güzel sanatlarla ilgili yüksek öğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır (Resmi Gazete, 2006).

Yönetmeliğin 6. maddesinde de belirtildiği gibi, okulun amacı öğrencilerin;

- a) Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmelerini,
- b) Özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,
- c) Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,

d) Millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımlarını ve yorumlamalarını sağlamaktır (Resmi Gazete, 2006).

İlki 1989–1990 öğretim yılında İstanbul’da açılan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, günümüzde 54 ilde bulunmaktadır. Öğretim süreleri 1 yılı hazırlık olmak üzere 4 yıl iken, “Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması” kapsamında; Talim ve Terbiye Kurulunun 07/06/2005 tarih ve 184 sayılı kararıyla, 2005-2006 öğretim yılından itibaren hazırlık sınıfları kaldırılarak, öğretim süresi 4 yıla göre yeniden düzenlenmiştir (Resmi Gazete, 2006).

Yetenek sınavıyla öğrenci alınan bu okullarda, öğrencilere kültür derslerinin yanı sıra yoğun bir sanat eğitimi verilmektedir. Okul, müzik ve resim bölümü olarak ikiye ayrılmakta ve her bir sınıfta 24 öğrenci bulunması öngörülmektedir. Yine, Milli Eğitim Bakanlığı’nın uygun görmesi durumunda, güzel sanatlara yönelik programlar uygulayan başka alanlar da açılabilir (Resmi Gazete, 2006).

Yönetmeliğin 5. maddesindeki, “Bu okullar, öncelikle güzel sanatlarla ilgili yüksek öğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır” ibaresi, sanat eğitiminin devamlılığının sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Öğrenciler bu liselerden mezun olduktan sonra, kendi alanlarıyla ilgili yüksek öğretim programlarına başvurarak yine yetenek sınavıyla bu kurumlara yerleşirler (a.g.e.).

Sanat eğitiminin yoğun olarak verildiği Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki Müzik Bölümü öğrencileri, Klasik Batı Müziği ağırlıklı olmak üzere Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği eğitimi almaktadırlar. İlköğretim düzeyinden mezun olan öğrenciler, aldıkları temel müzik eğitiminden sonra bu okullarda, alana dönük yoğun bir eğitim almakta ve zamanla alanlarında yetkin olmaya başlamaktadırlar. Bu okula başlayan her bir öğrenci, aslında kendinde var olan müzik kültürü ile burada aldığı müzik kültürünü harmanlamaktadır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki ders programı, ortak dersler, alan dersleri ve seçmeli dersler şeklinde üçe ayrılmaktadır. Burada alan derslerinden kasıt,

resim ve müzik bölümlerinin almış olduğu sanat dersleridir. Son olarak 2006 yılında düzenlenmiş ders programı, ders saatleri de belirtilmiş olarak aşağıda verilmiştir.

Çizelge 1. Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Alanı Haftalık Ders Çizelgesi

DERS KATEGORİLERİ	DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLÂK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	4	4	-	-
	FİZİK	2	-	-	-
	KİMYA	2	-	-	-
	BİYOLOJİ	2	-	-	-
	SAĞLIK BİLGİSİ	-	2	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCI DİL	6	3	3	3
	BEDEN EĞİTİMİ	2	-	-	-
	MİLLÎ GÜVENLİK BİLGİSİ	-	1	-	-
	TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	1	-
	TOPLAM	28	20	14	9
ALAN DERSLERİ	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA	1	2	4	4
	PİYANO	1	2	2	2
	TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI	1	2	2	2
	TÜRK MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	ÇOK SESLİ TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	1	-	-	-
	MÜZİK BİÇİMLERİ	-	-	-	1
	TÜRK MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
	BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
	BATI MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	1	-
	GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	-	1
	DİJİTAL MÜZİK	-	-	1	-
	BİREYSEL SES EĞİTİMİ	-	-	-	1
	TOPLAM	6	8	18	19

SEÇMELİ DERSLER	RESİM (2)				
	BEDEN EĞİTİMİ (2)				
	TARİH (2)				
	COĞRAFYA (2)				
	MATEMATİK (2)				
	GEOMETRİ (2)				
	PSİKOLOJİ (2)				
	SOSYOLOJİ (2)				
	MANTIK (2)				
	SEÇMELİ YABANCI DİL(2)				
	SANAT TARİHİ (2)				
	GİRİŞİMCİLİK (1)				
	BİLGİ KURAMI (1)				
	PROJE HAZIRLAMA (1)				
	BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (2)				
	DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)				
	ÇALGI BAKIM VE ONARIMI (1)				
	SOSYAL ETKİNLİK (2)				
Alınabilecek Ders Saati Sayısı		-	6	2	6
REHBERLİK		1	1	1	1
TOPLAM DERS SAATİ		35	35	35	35
Not: 1. Yıl sonu başarı ortalaması ile başarılı sayılamayacak dersler; Dil ve Anlatım dersi ile Müziksel İşitme Okuma ve Yazma dersidir. 2. Seçmeli Yabancı Dil dersinde II. Yabancı Dil dersi olarak; Almanca, Çince Fransızca, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Japonca ve Rusça derslerinden biri seçilip okutulur. 3. Çizelgede yer alan derslerin programları (Piyano hariç)% 50 Türk müziğine %50 Batı müziğine yer verilecek şekilde düzenlenir. Bu dersler üçten fazla gruba bölünemez, grup sayısı 8 den az olamaz. Piyano, Çalgı, Bireysel Ses Eğitimi dersleri öğretmenle öğrencinin bire bir yaptığı “bireysel derslerdir”. Bu derslerden Bireysel Ses Eğitimi dersi uzman öğretici olmaması durumunda grup halinde de yapılabilir. Alan derslerinden grup derslerine Haftalık ders Çizelgesine öncelik verilmek kaydıyla 10 saate kadar, bireysel derslere ise 6 saate kadar ilave ders saati yapılır					

5. İlgili Araştırmalar

Yapılan kaynak taraması sonucunda, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü öğrencilerinin, lise öncesi ve lise döneminde dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerine ilişkin bir araştırmaya ulaşılammıştır. Ancak bu konuyla ilişkilendirilebilecek başka çalışmalar bulunmaktadır. Söz konusu araştırmalar, değişik yaş gruplarının müzik tercihlerini ve müziğin hayatlarındaki yeri ve işlevlerini içermektedir.

5.1. Alman Radyosu Tarafından Yapılan Bir Araştırma

Müzik tercihleri ile ilgili öncül araştırmalardan birisi “Der Deutsche Rundfunk” (Alman Radyosu) tarafından 1924 yılında yapılmıştır. Bu radyo kanalının, dinleyicilerinin tercihleri konusunda yönlendirici verilere ihtiyacı vardı. Araştırma, radyo tarafından anons edilen anket ile başlamış ve yaklaşık 8000 kişiye bu anketler uygulanmıştır. Zamanının şartlarına bakılarak, oldukça geniş bir değerlendirme skalası ile yapılan anket sonuçları, sadece o günkü zamanın ruhunu yansıtan bir sıralamayı ortaya çıkarmakla kalmamış, yeni yayın medyalarının müzik yayınlarında müzik türlerine verecekleri ağırlığı da belirlemiştir. Anketlerden çıkan genel ve müziksel dinleme tercihlerinin sıralaması ise şu şekildedir: 1-Operet, 2-Günün Gelişmeleri (Haberler), 3-Zaman Anonsu, 4-Oda Müziği, 5-Karışık Konserler, 6-Hava Durumu, 7-Dans Müziği, 8-Opera (Behne, 1997: 341).

5.2. Klasik ve Popüler Plakların Sevilme Oranları Üzerine Bir Araştırma

Gilliand ve Moore tarafından 1924 yılında yapılan bu araştırmada, klasik ve popüler plakların sevilme oranları araştırılırken sıra dışı ve yenilikçi metotlar denenmiştir. Bireylerin etkilenme biçimlerini belirleyebilmek amacıyla, müzik örnekleri 25'er kez ard arda dinletilmiş ve sadece değerlendirme yapımaları

istenilmekle kalınmamıştır. Aynı zamanda deneklerin parmak vurma hızları, el vuruşları ve kalp atışları dikkate alınmıştır. Ayrıca, müziklerin değerlendirilmesi esnasında dinleyicilerin mimik ve vücut dilleri yoluyla aktardığı ifadeleri belirlemek amacıyla fotoğrafları da çekilmiştir (Akt.: Behne, 1997: 341).

5.3. Cumhuriyetin 80. Yılında Gazi Üniversitesi Gençliğinin Yaşamında Müziğin Yeri Ve İşlevi Üzerine Bir Araştırma

Çevik, Akın, Orkun ve Yalçinkaya'nın 2003 yılında gerçekleştirdikleri bu çalışmada; Gazi Üniversitesi öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri yanı sıra, öğrencilerin müziksel iletişimde teknolojik araçlardan yararlanma düzeyleri, müziğin Gazi Üniversitesi öğrencilerinin sosyal ve kültürel yaşamlarındaki yeri ve işlevleri, yazılı ve görsel basının üniversite gençliğinin müzik yaşamına etki düzeyi gibi problemlere cevap aranmıştır.

Bu araştırmanın sonuçlarına göre; öğrenciler, günlük yaşamlarında yer verdikleri müziksel ilgilerini; % 49,9'u "dikkatli bir dinleyiciyim", % 23,7'si "şarkı söylemeyi seviyorum", % 11,3'ü "bir çalgı çalıyorum", % 21'i "sıradan bir dinleyiciyim" şeklinde ifade etmişlerdir. Yaşamlarında müziğin etkili olmasında rol oynayan en önemli faktörün ise, % 61,7 oranla *yakın sosyal çevre* olduğunu belirtmişlerdir (36).

Araştırma grubunda yer alan öğrenciler, müziğin sosyal yaşamlarındaki en önemli işlevinin "bireyler arası ilişkilerde sevgi ve saygıya dayalı insancıl duyguları geliştirme, daha esnek, hoşgörülü ve anlayışlı olmalarını sağlama" olduğu görüşüne katılmaktadırlar (36). Kültürel yaşamlarındaki en önemli işlevini ise; "Kültürün hem nedeni hem sonucu olan insanın kendini müzik yoluyla ifade etmesi, tanımlaması, biçimlendirmesi" olarak belirlemektedirler.

Yaptığımız araştırmanın konusuyla birebir ilişkisi olan, öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerine ilişkin sonuç ise şu şekildedir: başta Türk Popüler Müziği olmak üzere, Türk Halk Müziği, Uluslararası Pop Müzik, Türk Sanat

Müziği, Uluslararası Sanat Müziği, Caz Müziği ve Arabesk Müzik tercih edilmiştir. Türk Pop Müziği, Geleneksel Halk ve Sanat Müziklerinden daha çok tercih edilmekte, kentleşme olgusu sonucu, kültürel zevklerin harmanlandığı çok kültürlülüğü yansıtan bu müzik giderek Arabesk Müziğin önüne geçmekte, kısaca Arabesk Müzik poplaşıırken, popüler müzik arabeskleşmektedir (36).

5.4. Üniversitelerin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim/Ana Sanat Dalı Birinci Sınıf Öğrencilerinin Kişisel Profilleri Üzerine Bir Araştırma

Kılıç tarafından 2004 yılında yapılan bu araştırmanın örneklem grubu, Gazi Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı birinci sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Çalışmada Müzik Eğitimi bölümü öğrencilerine hangi tür müzikleri dinlemekten hoşlandıkları sorulmuştur. Bulgulara göre, öğrencilerin ilk sırada Klasik Müzik dinledikleri tespit edilmiştir. Klasik Müziğin ardından Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği, Pop Müzik ve diğer müzik türleri gelmektedir (390).

5.5. Müzik Tercihleri, Kişilik Tarzı ve Ergenlerin Gelişimsel Sorunları Üzerine Bir Araştırma

Schwartz ve Fouts tarafından 2006 yılında yapılan bu araştırmanın örneklem grubu 72'si erkek, 92'si kadın olmak üzere toplam 164 öğrenciden oluşmaktadır. Yaşlarının ortalaması 16 olarak belirlenen (yaş aralığı 12-19) öğrenciler, Kanada'nın Alberta ve Calgary isimli şehirlerinde bulunan 2 farklı devlet okulundan seçilmişlerdir.

Çalışmada farklı tarzlarda müzik dinleyen 3 grup bulunmaktadır. Bunlar hafif tarzda müzik dinleyenler, ağır tarzda müzik dinleyenler ve karışık (eklektik)

tarzda müzik dinleyenler olarak gruplandırılmıştır. Çalışmanın amacı 3 farklı grup müzik dinleyicisinin kişilik özelliklerini ve gelişimsel sorunlarını incelemektir. Araştırmaya katılan 164 genç, yaşlarına uygun olarak hazırlanmış kişilik envanterlerini ve müzik dinleme tercihlerini belirleyen sistematik ölçekleri doldurmuşlardır. Sonuçlar, her grubun kendine has kişilik özellikleri ve gelişimsel sorunları olduğunu göstermektedir Ağır ve hafif tarzda müzik dinlemeyi tercih eden öğrencilerin, kişilik ve gelişimsel sorunlarla ilgili konularda ortalama düzeyde bir zorluk yaşadıkları tespit edilirken; karışık müzik dinlemeyi tercih eden öğrencilerin bu şekilde bir zorluk yaşamadıkları ortaya çıkmıştır (205). Schwartz ve Fouts`a göre; genel bir hipotez olan “gençler belirli kişilik özelliklerini ve uğraştıkları gelişimsel sorunlarını yansıtan müzik türlerini dinlemektedirler” hipotezi de büyük ölçüde desteklenmektedir (205).

BÖLÜM III

YÖNTEM

1. ARAŞTIRMA MODELİ

Bu çalışma, araştırma desenlerinden *tarama modeli* ile *durum analizi* modeline girmektedir. “Tarama modelinde araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Bilinmek istenen şey vardır ve ordadır. Önemli olan, onu uygun bir biçimde gözleyip belirleyebilmektir” (Karasar, 2005: 77).

“Durum Analizi ise bir veya birkaç durumu kendi sınırları içinde bütüncül olarak analiz etmektir. Durumların tek başına ve/veya karşılaştırmalı olarak tanımlanması ve yorumlanmasıdır.”(Yıldırım ve Şimşek, 2005: 79). Araştırma, öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin tespiti sonucu, bireylerin tercihlerini taraması ve ortaya çıkarması nedeniyle bir durumu açıklamaktadır.

2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini, Türkiye’nin Kuzeybatı illerinde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin, son sınıf Müzik Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır.. Bu evren içerisinde, AGSL Müzik Bölümü bulunan iller sırasıyla; Balıkesir, Bartın, Bolu, Bursa, Çanakkale, Edirne, İstanbul, Karabük / Safranbolu, Kastamonu, Kırklareli / Lüleburgaz, Kocaeli, Tekirdağ ve Zonguldak / Ereğli’dir.

Bu evrenden örneklem seçilirken, *küme örnekleme* yöntemi kullanılmıştır. “Küme örnekleme, çalışılması düşünülen evrende doğal olarak oluşmuş veya farklı amaçlarla yapay olarak oluşturulmuş, kendi içinde belirli özellikler açısından benzerlikler gösteren değişik grupların olması durumunda kullanılır” (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 105). Okullardan bir kısmının, coğrafi ve kültürel yakınlıkları bulunduğu ve bundan dolayı da birbirini temsil ettiği düşünülmektedir (Örneğin Karabük-Bartın; Edirne-Tekirdağ AGSL gibi). Araştırmada, Türkiye’nin Kuzeybatı illerinde bulunan 13 AGSL’den 10 tanesinin Müzik Bölümü son sınıf öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Seçilen okullar sırasıyla Balıkesir, Bolu, Bursa, Çanakkale, İstanbul, Karabük, Kastamonu, Kocaeli, Tekirdağ ve Zonguldak Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi’dir ve çalışma grubu toplam 161 öğrenciden oluşmaktadır (bkz. Çizelge 2).

Çizelge 2. Örneklem Olarak Seçilen Okullar

Okul Adı	Sınıf Mevcudu	Anketi Cevaplayan
Balıkesir AGSL	23 kişi	23 kişi
Bolu AGSL	25 kişi	21 kişi
Bursa AGSL	23 kişi	-
Çanakkale AGSL	13 kişi	13 kişi
İstanbul AGSL	21 kişi	-
Karabük- Safranbolu AGSL	8 kişi	8 kişi
Kastamonu AGSL	8 kişi	5 kişi
Kocaeli AGSL	10 kişi	10 kişi
Tekirdağ AGSL	13 kişi	-
Zonguldak- Ereğli AGSL	17 kişi	14 kişi
TOPLAM	161	94

Araştırma örnekleminde bulunmasına rağmen bazı aksaklıklardan dolayı İstanbul, Bursa ve Tekirdağ Güzel Sanatlar Liselerinden beklenen anketler araştırmacıya ulaşamamıştır. Bu durumda, 7 AGSL'den toplam 94 öğrenciden elde edilen veriler temel alınmıştır.

Araştırmaya katılan 94 öğrenciden 58'i kadın (% 61,7), 32'si erkektir (% 34,0).. 4 öğrenci (% 4,3). ise cinsiyetini belirtmemiştir Öğrencilerin yaşları 17 ile 19 arasındadır. Öğretim türüne göre eğitim alan öğrencilerin oranları ise 59 gündüzlü (% 62,8), 31 yatılı (% 33,0) olarak tespit edilmiştir. Yine 4 öğrenci (% 4,3) öğretim türünü de belirtmemişlerdir.

3. VERİ TOPLAMA ARACI

AGSL öğrencilerine, dinledikleri müzik türlerine ilişkin verileri toplamak için *anket* formu uygulanmıştır. Hazırlanan bu anket formunda 14 açık uçlu ve 15 kapalı uçlu olmak üzere toplam 29 soruya yer verilmiştir. Ankette açık uçlu soruların da tercih edilme nedeni, öğrencilerin konu hakkındaki görüşlerini yönlendirmeksizin kendi bakış açılarıyla ifade etmelerini sağlamaktır. Ölçek geliştirilirken, Kalyoncu'nun (2007a) "Günlük Yaşamda Müzik ve Televizyon Müzik Programları" adlı çalışması için geliştirmiş olduğu anket formundan da yararlanılmıştır.

4. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Anketin öğrencilere uygulanabilmesi için, öncelikle Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'ndan gerekli izinler alınmıştır (MEB, EARGED Başkanlığı 29.04.2008 tarihli B.08.0.EGD.0.33.05.311- 150/1344 sayılı araştırma izni. bkz. Ek 2).

Veri toplama aşamasında, araştırmacı 6 ildeki Anadolu Güzel Sanatlar Lisesine (Bolu, İstanbul, Karabük, Kastamonu, Kocaeli, Zonguldak) bizzat giderek,

öğrencilere anketleri uygulamıştır. İstanbul AGSL'ne gidilmiş, fakat öğrencilerin 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı genel provalarına katılmış olmaları nedeniyle anketler uygulanamamıştır. Diğer illerdeki AGS Liselerine (Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Tekirdağ) ise, vakit kazanmak amacıyla anketler posta yoluyla ulaştırılmıştır. Araştırmanın bitimine kadar posta ile yollanan anketlerin cevapları beklenmiş, fakat bazı aksaklıklardan dolayı İstanbul, Bursa ve Tekirdağ Güzel Sanatlar Liselerinden beklenen veriler elde edilememiştir.

5. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Verilerin işlenmesinde, SPSS 15.0 (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı) kullanılmıştır. Girilen verilerin işlenmesinde öncelikle *tanımsal istatistiklerden* dağılım ve yığılım ölçüleri olan frekans (f) ve yüzde ($\%$) kullanılmıştır. Ayrıca, bazı bulgular arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek için parametrik olmayan testlerden *Ki-Kare Bağımsızlık testi* yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü son sınıflarında okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerini ve buna ilişkin bazı göstergeleri ve değişkenleri saptamaya yönelik alt problemlerin bulguları sunulmaktadır.

1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Birinci alt problemde, *AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin hangi araçlarla ve hangi sıklıkta müzik dinlediklerinin* tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Araştırma sonucunda, müzik dinleme aracı olarak öğrencilerin % 30,9'unun bilgisayar, % 27,7'sinin Mp3 Çalar ve % 17,0'sinin de Walkman'ı tercih ettiği saptanmıştır. Öğrencilerin daha seyrek olarak kullanmayı tercih ettiği müzik dinleme araçları ise; cep telefonu, radyo, televizyon ve VCD oynatıcıdır. Çizelge 3'de, tercih edilen müzik dinleme araçlarına ilişkin frekans ve % değerleri verilmiştir.

Çizelge 3. Öğrencilerin Müzik Dinledikleri Araçlar

Araçlar	f	%
Bilgisayar	29	30,9
Mp3 Çalar	26	27,7
Walkman	16	17,0
Cep Telefonu	8	8,5
Radyo	6	6,4
Televizyon	5	5,3
VCD Oynatıcı	4	4,3
TOPLAM	94	100

Gün içerisinde, öğrencilerin % 24,5'i 2 saat, % 23,4'ü 3 saat ve % 20,2'si ise 1 saat müzik dinlemektedir. Bunun dışında kalan yaklaşık $\frac{1}{4}$ 'lük bir öğrenci grubunun günlük müzik dinleme süreleri 15 dakikadan 12 saate kadar uzanan bir çeşitlilik göstermektedir. Çizelge 4'de öğrencilerin günlük müzik dinleme süreleri verilmiştir.

Çizelge 4. Öğrencilerin Günlük Müzik Dinleme Süreleri

Süre	f	%
2 saat	23	24,5
3 saat	22	23,4
1 saat	19	20,2
4 saat	8	8,5
5 saat	8	8,5
9 saat	4	4,3
12 saat	3	3,2
15 dakika	3	3,2
6 saat	2	2,1
7 saat	2	2,1
TOPLAM	94	100

2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

İkinci alt problemde, *AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerinin* tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmada katılımcılardan, en çok tercih ettikleri 3 müzik türünü yazmaları istenmiştir. İstatistik sonuçlarına göre, öğrencilerin % 26,6'sının Avrupa Sanat Müziği, % 17,0'sinin Türk Halk Müziği, % 16,0'sının Türk Pop Müziği ve % 14,9'unun da Rock Müzik türünü ilk tercih olarak belirttikleri ortaya çıkmıştır (bkz. Çizelge 5). Diğer öğrencilerin ise Özgün Müzik, Türk Sanat Müziği, Arabesk, Jazz vb. gibi çok çeşitli türleri öncelikli olarak tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Öğrencilerin ikinci sırada dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri ise; % 28,7'lik oranla Türk Pop Müziği, % 24,5'lik oranla Avrupa Sanat Müziği ve % 17,0'lik oranla Türk Halk Müziği'dir (bkz. Çizelge 5). Ayrıca 2 kişi, birinci tercihlerde karşılaşılmayan Slow Müzik ve R&B türlerini dinlemektedirler.

Öğrencilerin % 29,8'i Türk Pop Müziği, % 18,1'i Avrupa Sanat Müziği ve % 10,6'sı ise Türk Halk Müziği'ni üçüncü tercih olarak bildirmektedirler. Ayrıca araştırmada, sadece bir öğrencinin tür tercihi yapmadığı ve her türlü müziği dinlediği de saptanmıştır.

Çizelge 5. Öğrencilerin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri

Müzik türleri	I. Tercih		II. Tercih		III. Tercih		Türlerin Tercih Sıklığı
	f	%	f	%	f	%	f
Avrupa Sanat Müziği	25	26,6	23	24,5	17	18,1	65
Türk Halk Müziği	16	17,0	16	17,0	10	10,6	42
Türk Pop Müziği	15	16,0	27	28,7	28	29,8	70
Rock Müzik	14	14,9	8	9,4	7	7,4	29
Özgün Müzik	4	4,3	-	-	1	1,1	5
Türk Sanat Müziği	3	3,2	3	3,2	2	2,1	8
Arabesk Müzik	3	3,2	2	2,1	6	6,4	11
Jazz Müzik	3	3,2	-	-	6	6,4	9
Metal Müzik	2	2,1	1	1,1	-	-	4
Yabancı Pop Müzik	2	2,1	2	2,1	-	-	4
Rap Müzik	1	1,1	-	-	2	2,1	3
Disko Müzik	1	1,1	-	-	1	1,1	2
Slow Müzik	-	-	1	1,1	2	2,1	3
R & B	-	-	1	1,1	1	1,1	2
Her türlü müziği dinlerim	1	1,1	1	1,1	1	1,1	3
Cevap vermeyen	4	4,3	9	8,5	13	13,8	26
TOPLAM	94	100	94	100	94	100	

İlk üç tercih içerisinde yer alan türlerin toplam tercih edilme sıklığına bakıldığında ise, ilk sırada Türk Pop Müziği, ikinci sırada Avrupa Sanat Müziği ve üçüncü sırada da Türk Halk Müziği'nin yer aldığı görülmektedir. Çizelge 5'de öğrencilerin en çok dinlemeyi tercih ettikleri üç müzik türüne ilişkin frekans ve % değerleri ile türlerin toplam tercih edilme sıklığı verilmiştir.

3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Üçüncü alt problemde, *AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin tercih ettikleri müzik türlerinden beğenerek dinledikleri bestecilerin* tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

İlk üç tercihi içerisinde Türk Pop Müziği'ni bildirenlerin % 61,9'u herhangi bir besteci adı vermezken; % 22,9'luk bir çoğunluğun tercih ettiği besteci Sezen AKSU'dur. Öğrencilerin daha seyrek dinlediği besteciler ise Sertap ERENER, Kenan DOĞULU, Yalın, Candan ERÇETİN, Kayahan, Nev ve Yıldız TİLBE'dir. Çizelge 6'da Türk Pop Müziği türünde tercih edilen besteciler verilmektedir.

Çizelge 6. Öğrencilerin Türk Pop Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler

Besteci Adı	f	%
Sezen Aksu	16	22,9
Sertap Erener	2	2,9
Kenan Doğulu	2	2,9
Bütün bestecileri dinlerim	2	2,9
Yalın	1	1,4
Candan Erçetin	1	1,4
Kayahan	1	1,4
Nev	1	1,4
Yıldız Tilbe	1	1,4
Cevap vermeyen	43	61,9
TOPLAM	70	100

İlk üç tercihi içerisinde Avrupa Sanat Müziği'ni bildirenlerin beğenerek dinlediği bestecilerin başında % 23,1 ile J. S. BACH ve yine % 23,1 ile W. A. MOZART gelmektedir. Bu sırayı F. CHOPIN, L. V. BEETHOVEN, N. PAGANINI gibi besteciler takip etmektedir. Çizelge 7'de Avrupa Sanat Müziği türünde tercih edilen besteci isimleri belirtilmiştir.

Çizelge 7. Öğrencilerin Avrupa Sanat Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler

Besteci Adı	f	%
J.S.Bach	15	23,1
W.A.Mozart	15	23,1
F.Chopin	11	16,9
L.v.Beethoven	9	13,8
N.Paganini	7	10,8
A.Vivaldi	4	6,2
J.Haydn	2	3,1
J.Brahms	1	1,5
F.Schubert	1	1,5
TOPLAM	65	100

Türk Halk Müziği geleneksel bir tür olarak bestecilik müessesesini barındırmadığından, % 64,3'lük bir çoğunluk anonim eserler dinlemektedir. Bunun dışında kalan öğrencilerin % 11'9'u Neşet ERTAŞ'ı, diğerleri ise Hüseyin TURAN, Kubat ve Ali Ekber ÇİÇEK vd. gibi geleneksel tarzda beste yapan kişileri dinlemektedirler (bkz. Çizelge 8).

Çizelge 8. Öğrencilerin Türk Halk Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler

Besteci Adı	f	%
Anonim	27	64,3
Neşet Ertaş	5	11,9
Hüseyin Turan	2	4,8
Kubat	2	4,8
Ali Ekber Çiçek	2	4,8
Erdal Erzincan	1	2,4
Arif Sağ	1	2,4
Erkan Oğur	1	2,4
Erol Parlak	1	2,4
TOPLAM	42	100

İlk üç tercihi içerisinde Rock Müzik bildirenlerin % 20,0'si herhangi bir besteci adı vermezken; % 23,3'ü Şebnem FERAH'ı, % 16,7'si ise Kırac'ı tercih etmektedir. Bu sırayı Duman, Haluk LEVENT, Queen grup elemanları gibi Rock Müzik bestecileri takip etmektedir (bkz. Çizelge 9).

Çizelge 9. Öğrencilerin Rock Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler

Besteci Adı	f	%
Şebnem Ferah	7	23,3
Kırac	5	16,7
Duman	2	6,7
Haluk Levent	2	6,7
Queen Grubu Elemanları	2	6,7
Mor ve Ötesi	2	6,7
Feridun Düzağaç	1	3,3
Cem Karaca	1	3,3
Erkin Koray	1	3,3
Hayko Cepkin	1	3,3
Cevap vermeyen	6	20,0
TOPLAM	30	100

Arabesk Müziği tercih eden öğrencilerin % 45,5'i Orhan GENCEBAY'ın, % 18,1'i ise Cengiz KURTOĞLU'nun bestelerini beğenerek dinlemektedir. Arabesk Müzik severlerden 4'ü ise besteci adı belirtmemiştir. Çizelge 10'da Arabesk Müzik türünden beğenerek dinlenen besteciler belirtilmiştir.

Çizelge 10. Öğrencilerin Arabesk Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Besteciler

Besteci Adı	f	%
Orhan Gencebay	5	45,5
Cengiz Kurtoğlu	2	18,1
Cevap vermeyen	4	36,4
TOPLAM	11	100

Müzik tercihleri içerisinde Türk Sanat Müziği yer alan 8 öğrencinin 4'ü Selahaddin PINAR besteleri dinlemekte iken, diğer 4'ü besteci adı belirtmemiştir (bkz. Çizelge 11).

Çizelge 11. Öğrencilerin Türk Sanat Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Bestecileri

Besteci Adı	f	%
Selahaddin Pınar	4	50,0
Cevap vermeyen	4	50,0
TOPLAM	8	100

Özgün, Jazz, Rap, Metal, Slow, Yabancı Pop, R&B ve Disko Müzik vb.gibi türleri tercih eden 31 öğrenci, beğenerek dinledikleri bestecilere ilişkin herhangi bir bilgi beyan etmemişlerdir.

4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Dördüncü alt problemde, *AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin tercih ettikleri müzik türlerinden beğenerek dinlediği yorumcuların* tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Türk Pop Müziği türünü tercih eden öğrencilerin % 31,4'ü Sezen AKSU, % 21,4'ü Tarkan ve % 10'u ise Kenan DOĞULU yorumlarını beğenmektedir. Bu sırayı Demet AKALIN, Yalın, Candan ERÇETİN vb. gibi yorumcular takip etmektedir (bkz. Çizelge 12).

Çizelge 12. Öğrencilerin Türk Pop Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular

Yorumcu Adı	f	%
Sezen Aksu	22	%31,4
Tarkan	15	%21,4
Kenan Doğulu	7	%10,0
Demet Akalın	6	%8,6
Yalın	5	%7,1
Candan Erçetin	4	%5,7
Sertap Erener	4	%5,7
Nev	3	%4,3
Yıldız Tilbe	2	%2,9
Serdar Ortaç	2	%2,9
TOPLAM	70	100

Çizelge 13’de Avrupa Sanat Müziği türünde beğenerek dinlenen yorumcular verilmiştir. Bu müziği dinleyenlerin yorumcu tercihleri İdil BİRET, Fazıl SAY, James GALWAY ve Cihat AŞKIN gibi isimlerde yığılmaktadır. Öğrencilerin dinlediği diğer yorumcular ise, Şefika KUTLUER, Vanessa MAE, Yo-Yo Ma gibi isimlerdir. Öğrencilerin % 6,2’si de, Avrupa Sanat Müziği türüne ilişkin bir yorumcu olarak, daha çok Film Müzikleri ve Jazz Müzik alanında yoğunlaşan Fahir ATAKOĞLU’nu bildirmektedirler.

Çizelge 13. Öğrencilerin Avrupa Sanat Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular

Yorumcu Adı	f	%
İdil Biret	12	%18,5
Fazıl Say	12	%18,5
James Galway	10	%15,4
Cihat Aşkın	7	%10,8
Şefika Kutluer	6	%9,2
Vanessa Mea	5	%7,7
Yo-yo ma	4	%6,2
Fahir Atakoğlu	4	%6,2
Itzhak Perlman	3	%4,6
Cevap vermeyen	2	%3,1
TOPLAM	65	100

Çizelge 14’de Türk Halk Müziği dinleyenlerin tercih ettiği yorumcular verilmektedir. Öğrencilerin % 19,0’u Neşet ERTAŞ, % 16,7’si Hüseyin TURAN,

Çizelge 14. Öğrencilerin Türk Halk Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular

Yorumcu Adı	f	%
Neşet Ertaş	8	%19,0
Hüseyin Turan	7	%16,7
Kubat	6	%14,3
Gülşen Kutlu	5	%11,9
Zara	4	%9,5
Arif Sağ	3	%7,1
Musa Eroğlu	3	%7,1
Sabahat Akkiraz	2	%4,8
Mehmet Erenler	1	%2,4
Orhan Hakalmaz	1	%2,4
Sümer Ezgü	1	%2,4
TOPLAM	42	100

% 14,3'ü Kubat, % 11,9'u Gülşen KUTLU gibi yorumcuları beğenerek dinlemektedir.

Rock Müzik tercih edenlerin % 20,0'si Şebnem FERAH, % 16,7'si Kıraç, % 16,7'si Cem KARACA, % 13,3'ü Haluk LEVENT gibi yorumcuları beğenmektedir. Bu sırayı Mor ve Ötesi, Queen, Feridun Düzağaç, Duman vb. gibi Rock Müzik grupları ve yorumcuları takip etmektedir. Çizelge 15'de tercih edilen Rock Müzik yorumcuları verilmiştir.

Çizelge 15. Öğrencilerin Rock Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular

Yorumcu Adı	f	%
Şebnem Ferah	6	%20,0
Kıraç	5	%16,7
Cem Karaca	5	%16,7
Haluk Levent	4	%13,3
Mor ve Ötesi	2	%6,7
Queen	2	%6,7
Feridun Düzağaç	2	%6,7
Duman	1	%3,3
Erkin Koray	1	%3,3
Barış Akarsu	1	%3,3
Evanescence	1	%3,3
TOPLAM	30	100

Arabesk Müzik tercih edenlerin % 36,4'ünün Orhan GENÇEBAY, % 27,3'ünün İbrahim TATLİSES, % 18,3'ünün Cengiz KURTOĞLU, % 9,1'inin Ferdi TAYFUR ve , % 9,1'inin de Hakan TAŞIYAN yorumlarını beğendiğini saptanmıştır. Çizelge 16'da tercih edilen Arabesk Müzik yorumcuları verilmiştir.

Çizelge 16. Öğrencilerin Arabesk Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular

Yorumcu Adı	f	%
Orhan Gencebay	4	%36,4
İbrahim Tatlıses	3	%27,3
Cengiz Kurtuluş	2	%18,2
Ferdi Tayfur	1	%9,1
Hakan Taşıyan	1	%9,1
TOPLAM	11	100

Türk Sanat Müziği tercih edenlerin ağırlıklı olarak Selahaddin PINAR ve Zeki MÜREN yorumlarını beğendiği saptanmıştır (bkz. Çizelge 17).

Çizelge 17. Öğrencilerin Türk Sanat Müziği Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular

Yorumcu Adı	f	%
Selahaddin Pınar	3	%37,5
Zeki Müren	2	%25,0
Emel Sayın	1	%12,5
Yıldırım Gürses	1	%12,5
Zekai Tunca	1	%12,5
TOPLAM	8	100

Jazz Müzik tercih eden öğrencilerin üçünün Kerem GÖRSEV, ikisinin Danny BRILLANT ve birisinin de Ella FITZGERALD yorumlarını beğendikleri tespit edilmiştir (bkz. Çizelge18).

Çizelge 18. Öğrencilerin Jazz Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular

Yorumcu Adı	f	%
Kerem Görsev	3	%50,0
Danny Brilliant	2	%33,3
Elle Fitzgerald	1	%16,7
TOPLAM	6	100

Özgün Müzik tercih eden öğrencilerin Ahmet KAYA, Grup YORUM ve Zülfü LİVANELİ yorumlarını beğendiği saptanmıştır (bkz. Çizelge19).

Çizelge 19. Öğrencilerin Özgün Müzik Türünde Beğenerek Dinlediği Yorumcular

Yorumcu Adı	f	%
Ahmet Kaya	2	%40,0
Grup Yorum	2	%40,0
Zülfü Livaneli	1	%20,0
TOPLAM	5	100

Rap, Metal, Slow, Yabancı Pop, R&B ve Disko Müzik gibi türleri tercih eden 17 öğrenci ise, beğenerek dinlediği yorumculara ilişkin hiçbir bilgi beyan etmemişlerdir.

5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Beşinci alt problemde *AGSL Müzik bölümünde okuyan öğrencilerin, beğendikleri türü/ türleri tercih etme sebeplerinin* tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Öğrencilerin bu türleri tercih sebeplerinin başında % 50`lik bir oranla “hoşuma gitme” gelmektedir. Diğer ağırlıklı sebepler ise “huzur bulma” ve “alanla ilgili olma” şeklinde ifade edilmiştir. Öğrencilerin toplamda %18,1’i ise beğendikleri türleri tercih sebeplerini “sevdiğim için”, “bana hitap ettiği için” ve “kaliteli olduğu için” şeklinde ifade etmişlerdir (bkz. Çizelge 20).

Çizelge 20. Öğrencilerin Beğendikleri Türü/ Türleri Tercih Etme Sebepleri

Tercih Etme Sebebi	f	%
Hoşuma gittiği için	47	50,0
Huzur bulduğum için	13	13,8
Alanımla ilgili olduğu için	13	13,8
Sevdiğim için	8	8,5
Bana hitap ettiği için	5	5,3
Kaliteli olduğu için	4	4,3
Cevap vermeyen	4	4,3
TOPLAM	94	100

6. ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Altıncı alt problemde *AGSL Müzik bölümünde okuyan öğrencilerin, diğer türleri tercih etmeme sebeplerinin* tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Öğrencilerin % 42,6’sı “hoşuna gitmediği için”, % 21,3’ü “sevmediği için” ve % 18,1’i de “kaliteli olmadığı için” diğer türleri tercih etmediklerini

bildirmişlerdir (bkz. Çizelge 21). İlgili soruyu, öğrencilerin 3'ü "tercih etmiyor değil, sık dinlemiyorum", 2'si de "herhangi bir sebebi yok" şeklinde yanıtlamışlardır. Öğrencilerin % 12,8'i ise diğer türleri tercih etmeme sebeplerini belirtmemişlerdir.

Çizelge 21. Öğrencilerin Diğer Türleri Tercih Etmeme Sebepleri

Tercih Etmeme Sebebi	f	%
Hoşuma gitmediği için	40	42,6
Sevmediğim için	20	21,3
Kaliteli olmadığı için	17	18,1
Tercih etmiyor değil, sık dinlemediğim için	3	3,2
Herhangi bir sebebi yok	2	2,1
Cevap vermeyen	12	12,8
TOPLAM	94	100

7. YEDİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Yedinci alt problemde AGSL müzik bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, yakın çevrelerinde karşılaştıkları müzik türleri arasında anlamlı bir ilişkin olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

7.1 Öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, ailelerinde dinlenen müzik türleri arasındaki ilişki

Öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, ailelerinin dinledikleri müzik türleri arasında yüksek düzeyde pozitif bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.005$). Bu ilişki müzik türleri bakımından ifade edilecek olursa; ailelerin en fazla tercih etmiş oldukları 2 tür, Türk Halk Müziği ve Türk Pop Müziği, öğrencilerin de Avrupa Sanat Müziği'nden sonra en fazla dinledikleri müzik türleridir. Çizelge 22'de

Çizelge 22. Öğrencilerin ve Ailelerinin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri Arasındaki İlişki

[illegible]

ve 22a’da öğrencilerin ve ailelerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasındaki ilişkiyi açıklayan istatistik sonuçları verilmiştir.

Çizelge 22(a). Ki-Kare Testi Sonucu

	Değerler	sd	P
Pearson Chi-Square	499,089(a)	108	,000
Likelihood Ratio	261,857	108	,000
Doğrusal ilişki	69,991	1	,000
N	90		

126 hücre (96,9%) beklenen sayıdan daha az. Minimum beklenen sayı, 01.

7.2 Öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, arkadaş çevresinde dinlenen müzik türleri arasındaki ilişki

AGSL öğrencilerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, arkadaşlarının dinledikleri müzik türleri arasında yüksek düzeyde pozitif bir ilişki tespit edilmiştir ($p < 0.005$). Arkadaşların en fazla tercih etmiş oldukları 2 tür, Türk Pop Müziği ve Rock Müzik’tir. Bu türler öğrencilerin 3. ve 4. tercihleri olan müzik türleridir. Çizelge 23’de ve 23a’da öğrencilerin ve arkadaşlarının dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasındaki ilişkiyi açıklayan istatistik sonuçları verilmiştir.

Çizelge 23(a). Ki-Kare Testi Sonucu

	Değerler	sdf	P
Pearson Chi-Square	512,573(a)	144	,000
Likelihood Ratio	259,464	144	,000
Doğrusal İlişki	37,114	1	,000
N	90		

168 hücre (99,4%) beklenen sayıdan daha az. Minimum beklenen sayı ,01.

7.3. AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, okulda eğitimini aldıkları müzik türleri arasındaki ilişki

AGSL programında eğitimi verilen müzik türleri Avrupa Sanat Müziği/ Klasik Batı Müziği, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği'dir. Öğrencilerin %26,6'sı Avrupa Sanat Müziği, % 17,0'si Türk Halk Müziği ve % 3,2'side Türk Sanat Müziği'ni ilk tercih olarak belirtmişlerdir. Okulda eğitimi verilmeyen müzik türlerinin ilk tercih olarak seçilme oranı ise % 48,9'dur. Çizelge 24'de okulda eğitimi verilen türlerin öğrenciler tarafından ilk sırada tercih edilme oranları verilmiştir.

Çizelge 24. Öğrencilerin Okulda

Eğitimini Aldıkları Müzik Türlerini Tercih Etme Sıklığı

Okulda eğitimi verilen müzik türleri	Türlerin öğrenciler tarafından tercih edilme durumu	
	f	%
Avrupa Sanat Müziği	25	%26,6
Türk Halk Müziği	16	%17,0
Türk Sanat Müziği	3	%3,2
Diğer müzik türleri	46	%48,9
Cevap vermeyen	4	%4,3
TOPLAM	94	100

7.4 AGSL Müzik Bölümünde okuyan öğrencilerin kendi düşüncelerine göre, müzik tercihlerini oluştururken yakın çevrelerinde karşılaştıkları türlerden etkilenme durumları

Öğrencilerin %33,0'ü müziksel tercih oluştururken en fazla medyalar aracılığı ile sunulan müziklerden etkilendiklerini düşünmektedirler. İkinci sırada ise, % 31,9 ile arkadaşlarının dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri gelmektedir. Öğrencilerin okulda eğitimini aldıkları müzik türlerinden etkilenme oranı % 25,5'tir. Son olarak da % 7,4'ü ailenin dinlediği türlerden etkilendiklerini düşünmektedirler (bkz. Çizelge 25).

Çizelge 25. Öğrencilerin Kendi Düşüncelerine Göre Yakın Çevrelerinde Karşılaştıkları Türlerden Etkilenme Durumları

Yakın Çevre	f	%
Aile	7	%7,4
Arkadaş	30	%31,9
Okul	24	%25,5
Medya	31	%33,0
Cevap Vermeyen	2	%2,1
TOPLAM	94	100

8. SEKİZİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Sekizinci alt problemde *AGSL müzik bölümünde okuyan öğrencilerin ilköğretim düzeyinde dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleriyle, şu anda tercih ettikleri türler arasında fark olup olmadığının* tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Çizelge 26'da öğrencilerin ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde dinledikleri türler ve tercih edilme oranları verilmiştir. Öğrencilerin AGSL'ne yerleşmeden önce dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri ile AGSL'de okumaya başladıktan sonra dinledikleri müzik türlerinin ağırlıklarının farklılaştığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin ilk tercihleri dikkate alındığında; ilköğretim düzeyinde Avrupa Sanat Müziği

dinleyenlerin oranı % 3,2 iken, ortaöğretim süreci sonunda bu artarak % 26,6'ya ulaşmıştır. Yine, Türk Pop Müziğin ilköğretim düzeyinde dinlenme oranı % 41,5 iken, ortaöğretimde bu % 16,3'e düşmüştür. Buna karşın, ilköğretimde % 17,0'lık bir kitlenin dinlediği Türk Halk Müziği'nin oranı, ortaöğretimde de değişmemiştir.

Çizelge 26. Öğrencilerin İlköğretim ve Ortaöğretim Düzeyinde Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri

Müzik Türleri	İlköğretim		Ortaöğretim	
	F	%	f	%
Avrupa Sanat Müziği	3	%3,2	25	%26,6
Türk Halk müziği	16	%17,0	16	%17,0
Türk Pop Müziği	39	%41,5	15	%16,3
Rock müzik	14	%14,9	14	%14,9
Özgün müzik	4	%4,3	4	%4,3
Türk sanat müziği	4	%4,3	3	%3,2
Arabesk müzik	6	%6,4	3	%3,2
Jazz müzik	2	%2,1	3	%3,2
Metal müzik	2	%2,1	2	%2,1
Yabancı pop müzik	1	%1,1	2	%2,1
Rap	1	%1,1	1	%1,1
Disko	-	% ,0	1	%1,1
Her türlü müziği dinlerim	2	%2,1	1	%1,1
Cevap vermeyen	-	-	4	%4,3
TOPLAM	94	100	94	100

9. DOKUZUNCU ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Dokuzuncu alt problemde AGSL müzik bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Çizelge 27a. Kİ-Kare Testi Sonucu

	Değerler	sd	P
Pearson Chi-Square	22,334(a)	12	,034
Likelihood Ratio	24,202	12	,019
Doğrusal İlişki	,405	1	,524
N	90		

19 hücre beklenen sayıdan daha az. Minimum beklenen sayı 36.

AGSL Müzik Bölümünde okuyan kız ve erkek öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir ($p < 0.005$). En çok dinlenen 3 müzik türündeki oranlara bakıldığı zaman; Avrupa Sanat Müziği dinleyen 25 öğrenciden 19'unun kız, 6'sının erkek; Türk Pop Müziği dinleyen 15 öğrenciden 12'sinin kız, 3'ünün erkek ve Türk Halk Müziği dinleyen 16 öğrenciden 11'inin erkek, 5'inin kız olduğu tespit edilmiştir. Yukarıda yer alan Çizelge 27 ve 27a'da kız ve erkek öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını açıklayan istatistik sonuçları verilmiştir.

10. ONUNCU ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Onuncu alt problemde *AGSL müzik bölümünde okuyan yatılı ve gündüzlü öğrencilerin dinledikleri müzik türleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığının* tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

AGSL Müzik Bölümünde okuyan yatılı ve gündüzlü öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p < 0.005$). En çok dinlenen 3 müzik türündeki oranlara bakıldığı zaman; Avrupa Sanat Müziği dinleyen 25 öğrenciden 17'sinin gündüzlü, 8'inin yatılı; Türk Pop Müziği dinleyen 15 öğrenciden 11'inin gündüzlü, 4'ünün yatılı ve Türk Halk Müziği dinleyen 16 öğrenciden 7'sinin gündüzlü, 9'unun yatılı olduğu tespit edilmiştir. Çizelge 28 ve 28a'da yatılı ve gündüzlü öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını açıklayan istatistik sonuçları verilmiştir.

Çizelge 28. Yatılı ve Gündüzlü Öğrencilerin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri Arasındaki Fark

		Müzik Türleri													Toplam
Öğrenim Türü		TPM	THM	R	AM	TSM	ÖM	ASM	MM	RM	YPM	DM	JM	Hepsini Dinlerim	
Yatılı	Sayı	4	9	5	0	0	2	8	2	0	0	0	1	0	31
	Öğretim Türü	12,9%	29,0%	16,1%	,0%	,0%	6,5%	25,8%	6,5%	,0%	,0%	,0%	3,2%	,0%	100,0%
	Müzik Tercihleri	26,7%	56,3%	35,7%	,0%	,0%	50,0%	32,0%	100,0%	,0%	,0%	,0%	33,3%	,0%	34,4%
Gündüzlü	Sayı	11	7	9	3	3	2	17	0	1	2	1	2	1	59
	Öğretim türü	18,6%	11,9%	15,3%	5,1%	5,1%	3,4%	28,8%	,0%	1,7%	3,4%	1,7%	3,4%	1,7%	100,0%
	Müzik Tercihleri	73,3%	43,8%	64,3%	100,0%	100,0%	50,0%	68,0%	,0%	100,0%	100,0%	100,0%	66,7%	100,0%	65,6%
Toplam	Sayı	15	16	14	3	3	4	25	2	1	2	1	3	1	90
	Öğrenim türü	16,7%	17,8%	15,6%	3,3%	3,3%	4,4%	27,8%	2,2%	1,1%	2,2%	1,1%	3,3%	1,1%	100,0%
	Müzik Tercihleri	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Çizelge 28a. Ki-Kare Testi Sonucu

	Değerler	sd	P
Pearson Chi-Square	13,864(a)	12	,310
Likelihood Ratio	17,625	12	,128
Doğrusal İlişki	,737	1	,390
N	90		

19 hücre (73,1%) beklenen sayıdan daha az. Beklenen minimum sayı 34

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

1. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, önceki bölümde sergilenmiş olan bulgular tartışılmış ve ulaşılan sonuçlar sunulmuştur.

1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin ağırlıklı olarak Bilgisayar, Mp3 Çalar ve Walkman ile müzik dinledikleri saptanmıştır. En çok bilgisayarın tercih edilmesinin, bu aracın genel olarak yaygın kullanımı yanı sıra, öğrencilerin kişisel bilgilerinde olduğu gibi sevdikleri müzik türlerini de bilgisayarda depolayabilmeleri ve müzikli klipler oynatabilmelerinden kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Bilgisayarın ardından Mp3 Çalar ile Walkmanın gelmesi de, bu araçların kolay taşınabilir olmasına bağlanmaktadır.

Kalyoncu'nun Bolu ilinde 13-14 yaşlarındaki ilköğretim son sınıf öğrencileriyle yaptığı araştırmada, en sık müzik dinlenen araçlar olarak televizyon, bilgisayar ve Mp3 çalar tespit edilmiştir (2007b). Çevik, Akın, Onuk ve Yalçinkaya (2003) tarafından yapılan başka bir araştırmada ise, Gazi Üniversitesi gençleri müzik dinlemek için en fazla radyo ve TV kullandıklarını belirtmişlerdir. AGSL öğrencilerinin ise en fazla bilgisayar ve Mp3 çalar ile müzik dinledikleri göz önüne alındığında; günümüzdeki teknolojik gelişmelerin müzik dinleme araçlarını oldukça fazla belirlediği, bireylerin kolay kullanılabilir ve erişilebilir araçları tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca radyo ve TV'de dinleyicilerin sadece belli programlarda sunulan müzikleri dinleme imkanı varken; bilgisayar ve Mp3 çalar gibi araçlar

dinleyicilere, kendi belirledikleri müzikleri dinleme ve aynı zamanda onları bu araçlara yükleyebilme imkanları vermektedir. Bu seçim şansının, bireylerde müzik tercihlerinin oluşumunu da önemli bir biçimde etkileyeceği düşünülmektedir.

AGSL öğrencilerinin gün içerisinde müzik dinleme süreleri 1-3 saat arasında yığılmaktadır. Kalyoncu'nun yaptığı çalışmada da, genel müzik eğitimi alan öğrencilerin günlük müzik dinleme süreleri ortalama 2-4 saat olarak tespit edilmiştir (2007b). İki çalışmada da tespit edilen süreler büyük ölçüde benzerlik göstermektedir.

1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin, birinci tercih olarak en fazla dinledikleri müzik türleri Avrupa Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Türk Pop Müziği'dir. Öğrencilerin ilk tercihi okulda yoğun olarak eğitimini aldıkları Avrupa Sanat Müziği'dir. Başta öğrencilerin her biri kendi müzik kültürleriyle beraber bu okullara gelmektedirler ancak daha sonraları okulda Avrupa Sanat Müziği/Klasik Batı Müziği olarak adlandırdığımız başka bir türle tanışırlar. Dolayısıyla yeni bir sürece giren öğrencilerin 4 yıl sonunda bu türün etkisi altında kalmaları kendiliğinden gelişen bir durum olarak görülmektedir. Bunun yanı sıra öğrenciler Jazz, Yabancı Pop, Rap, Disko ve R&B gibi başka müzik türlerine de açıktırlar, fakat bu türler öğrenciler tarafından çok fazla tercih edilmemektedir. Kalyoncu'nun yaptığı bir araştırma Türkiye'de en çok seyredilen televizyon kanallarında bu tarz müziklere çok fazla yer verilmediğini göstermektedir (2007b). Bu müzik türlerinin daha az tercih edilmesinin, medyalarda bunlara fazla yer verilmemesi ve böylelikle daha az tanınmasıyla ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Kılıç (2004) tarafından yapılan bir çalışmada, Gazi Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı birinci sınıf öğrencilerinin müziksel tercih sıralaması Avrupa Sanat Müziği, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Türk Pop Müziği

olarak saptanmıştır. Yine Çevik, Akın, Onuk ve Yalçınkaya'nın (2003) üniversitenin diğer bölümlerinde okuyan öğrencilerin tercihleri de başta Türk Popüler Müziği olmak üzere, Türk Halk Müziği, Uluslararası Pop Müzik ve Türk Sanat Müziği olarak tespit edilmiştir.

Üç çalışmanın sonucunda dikkati çeken durum, mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin ilk tercihlerinin Avrupa Sanat Müziği olması, genel müzik eğitimi alan öğrencilerin ilk tercihlerinin ise Türk Pop Müziği olmasıdır. Yani müzik tercihleri sorulan gençlerin, ya eğitimini almış oldukları müzik türlerinden ya da o günün popüler müziklerinden etkilendikleri görülmektedir. Ancak öğrencilerin öncelikle dinlemeyi tercih ettikleri müzik türlerine (ilk dört tercih olarak) bakıldığında, tercihlerin birbiriyle örtüşüyor olması, aslında gençler arasında müziğin sosyal bir iletişim alanı ve iletişim aracı oluşturduğuna da kanıt olabilir. Zaten Çevik, Akın, Onuk ve Yalçınkaya'nın (2003) çalışmasında da, müziğin bu işlevine değinilmiştir:

1.3. Üçüncü Alt Probleme ilişkin sonuçlar

Örneklem grubunun oluşturan öğrencilerin Avrupa Sanat Müziği türünden beğenerek dinledikleri bestecilerin başında J.S.BACH ve W.A.MOZART gelmektedir. Öğrencilerin bu bestecileri dinlemeleri, Bach ve Mozart'ın eserlerini kendi çalgılarında çaldıklarından daha çok tanımlarına bağlanabilir. Türk Pop Müziği türünden beğenerek dinledikleri bestecilerin başında Sezen AKSU, Türk Halk Müziği türünden ise Neşet ERTAŞ gelmektedir. Öğrencilerin beğendikleri bestecilere bakıldığında ulusal ve uluslar arası düzeyde az veya çok tanınan, uzun yıllardır müzisyenlik mesleğini sürdüren ve alanında öne çıkan kişiler olduğu görülmektedir.

Eserlerini tercih ettikleri besteciler sorusuna Avrupa Sanat Müziği haricinde kalan türlerde cevap vermeyen öğrencilerin bulunması ve herhangi bir besteci adı belirtememeleri, bu müzik türlerini dinlediklerini ancak bestecilere dikkat

etmediklerini ya da özellikle bir bestecinin eserlerini takip etmediklerini düşündürmektedir.

1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin tıpkı besteci seçimlerinde olduğu gibi, yorumcularda da alanlarında tanınmış, çalgı ve ses hakimiyeti yüksek, kariyer sahibi isimleri tercih ettikleri saptanmıştır. Türk Pop Müziği'nde Sezen AKSU; Avrupa Sanat Müziği'nde İdil BİRET ve Fazıl SAY; Türk Halk Müziği türünde ise Neşet ERTAŞ çok tercih edilen isimlerdir. Bununla beraber yabancı yorumcuların çok sık dinlenmediği saptanmıştır.

1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin belli müzik türlerini tercih sebeplerini ifadelerinden; çoğunluğunun bu müzikleri hoşlandığı ve sevdiği için dinlediği, yani müzik tercihlerini kendi beğenilerine göre belirledikleri anlaşılmaktadır. Daha öncede bahsedildiği gibi bir şeyi tercih etmek ilk önce ona karşı zihinsel ve duygusal tutum geliştirmekle başlar (Kloppenburger 1987: 188). Diğer öğrenciler bu müzik türlerini, kendilerini dinlendirdiği ve rahatlatığı için tercih etmektedir. Yine bir grup öğrenci de, alanıyla ilgili olduğu için bu müzik türlerini seçmekte; bunlardan mesleki gelişimleri için yararlanmaktadırlar.

1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin yarısından fazlasının diğer türleri kabul etmeyip, seçmemelerinin başında da yine duygusal eğilimleri gelmektedir. Öğrenciler diğer müzik türlerini hoşlanmadıkları ve sevmedikleri için tercih etmemektedirler. Bir grup öğrencinin de, müzik de kalitenin bilincinde olduğu, müzik türlerini seçerken kaliteli veya kalitesiz müzik ayrımı yaparak aralarından iyi olanı tercih etmeye çalıştığı da saptanmıştır. Burada dikkati çeken öğrencilerin % 12,8'lik bir oranın tercih etmeme

nedenlerini belirtmemesidir. Bu durum öğrenciler adına bir eksiklik olarak değerlendirilmektedir.

1.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin ve ailelerinin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasında yüksek düzeyde pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Türk Halk Müziği ve Türk Pop Müziği iki grubunda dinlemeyi tercih ettiği türlerdir. Behne'nin (1997) kuramında da açıkladığı gibi, öğrenciler ve ailelerinin dinlediği türler arasında bulunan anlamlı ilişki beklenir bir sonuçtur.

Öğrencilerin ve arkadaşlarının dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasında da yüksek düzeyde pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Arkadaşlar Türk Pop Müziği ve Rock Müziğini ilk sıralarda dinlerken, bu türler öğrencilerin üçüncü ve dördüncü tercihlerini oluşturmaktadır. Sonuç olarak grubun tamamının bu müzik türlerini dinlemesi, gençlerin birbirlerinin dinledikleri müziklerden etkilendiğini göstermektedir. Ailelerde olduğu gibi, bu saptama da beklenir bir sonuçtur. Ayrıca Türk Pop ve Rock Müziğin bu yaş grubu arasında popüler hale geldiği düşünülmektedir.

Öğrencilerin okulda eğitimini aldıkları müziklerden tercih edilme oranı en yüksek olan tür Avrupa Sanat Müziği'dir. Bu sonuç, öğrencilerin bireysel çalgılarının genelde Avrupa Sanat Müziği enstrümanları olmasına bağlanmaktadır. Eğitimi verilen diğer türler ise Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziğidir. Ancak öğrencilerin genelinde eğitimini aldıkları müzikleri tercih etme oranı toplamda % 48,9'dur. Bu durum, öğrencilerin yarısından fazlasının eğitimini almadıkları türleri öncelikle dinlediğini göstermektedir.

Öğrenciler müzik tercihlerini oluştururken, kendi düşüncelerine göre en fazla; medyalarda sunulan müziklerden etkilendiklerini belirtmişlerdir. Bunun sebebi, öğrencilerin her türlü teknolojik donanımına sahip olmalarına ve medyalara kolay ulaşabilirliğine bağlanmaktadır. Sonuçta medyalarda sunulan sınırlı müzik türleri

öğrencilerin tercihlerini de bu yönde etkilemektedir. Daha sonra yakın sosyal çevrelerinde bulunan arkadaşlarının dinlediği müzik türlerinden etkilendiklerini düşünmektedirler. Bu sırayı okulda eğitimi aldıkları müzik türleri ve ailelerinin dinledikleri müzik türleri takip etmektedir.

1.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin, ilköğretim kademesinde dinledikleri müzik türlerinde birinci tercihleri Türk Pop Müziği'nde yığılırken; ortaöğretim kademesinde Avrupa Sanat Müziği türünde bir yığılım saptanmıştır. Bu sonuç, öğrencilerin AGSL'de aldıkları eğitime bağlı olarak müzik tercihlerinin değişime uğradığını göstermektedir. Kılıç'ın (2004) yapmış olduğu çalışmada da, üniversitede Müzik Eğitimi okuyan öğrencilerin ilk tercihinin Avrupa Sanat Müziği olarak tespit edilmesi, bu araştırma sonucu ile paralellik göstermektedir. İlköğretim kademesinde ikinci tercihler Türk Halk Müziği'de yığılırken, ortaöğretim kademesinde de bu durum aynı kalmıştır. Üçüncü tercihler ise ilköğretimde Rock Müzik türünde yığılırken, ortaöğretimde Türk Pop Müzik'te bir yığılım saptanmıştır. Öğrencilerin bu okula başlamadan önce ve bu okuldaki ilk 3 tercihleri arasında Türk Sanat Müziğinin olmadığı ve okulda eğitimi verilen bir tür olmasına rağmen öğrenciler tarafında ağırlıklı olarak dinlenmediği saptanmıştır.

1.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

AGSL müzik bölümünde okuyan öğrencilerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Kız ve erkeklerin tercihleri arasında anlamlı bir farkın saptanmaması, her iki cinsin de aynı müzik eğitimi sürecinden geçmiş olmasına ve tercihlerini bu etki altında oluşturduklarına bağlanmaktadır. Ayrıca kız ve erkeklerin yaşları (17-19) birbirine yakındır, ergenlik döneminde olan bu gençlerin müzik tercihlerinde birbirlerinden etkilendikleri düşünülmektedir.

1.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

AGSL’de yatılı ve gündüzlü olarak okuyan öğrencilerin müzik tercihleri arasında da anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Bu iki grubun eğitim ve yaş değişkeni aynı olduğundan belirgin bir farkın oluşmadığı düşünülmektedir.

2. ÖNERİLER

Araştırma sonunda elde edilen bulgulara dayanılarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

1-Bu çalışmada, AGSL öğrencilerinin 4 yıllık eğitim süreci boyunca okulda eğitimini aldıkları müzikler ile beraber çok çeşitli müzik türlerini dinlemeyi tercih ettikleri saptanmıştır. Bu sonuca dayanarak, AGSL’lerde Avrupa Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği dışında kalan türlerin de tanıtılması ve böylece öğrencilerin onlar hakkında temel bilgileri edinerek daha seçici dinleyiciler olarak yetişmeleri teşvik edilmelidir.

2-Öğrencilerin sevdiği müzik türünden beğenerek dinlediği besteciler ve yorumcular sorusuna cevap vermeyen öğrenci sayısının fazla olması nedeniyle, öğrencilere besteci ve yorumcu kavramlarının, aralarında ne tür farklar bulunduğu derslerde çeşitli bağlamlarda ele alınması önerilmektedir. Böylece, mezun olduklarında müzik öğrenimine devam etmesi beklenen bu öğrencilerin, daha donanımlı bireyler olmaları sağlanabilir.

3-Öğrencilerin diğer müzik türlerini tercih etmeme sebeplerini sıralarken % 12,8’lik bir oranın nedenleri belirtmediği görülmüştür. 4 yıl boyunca müzik eğitimi alan bireylerin, bazı müzik türlerini diğerlerinden neden ayırt ettiklerini bilmemeleri,

eksiklik olarak görülmektedir. Bu nedenle, öğrencilere, tercih ettikleri müzik türlerini daha bilinçli dinlemeleri önerilmektedir.

4-AGSL öğrencileri ilköğretimde Türk Pop Müziği, Türk Halk Müziği, Rock Müzik dinliyorken, ortaöğretimde Avrupa Sanat Müziği, Türk Halk Müziği, Türk Pop Müziği dinlemeye başlamışlardır. Oysaki okulda eğitimi verilen diğer bir müzik türü ise Türk sanat müziğidir. Bu türün ortaöğretim kademesinde dinlenme oranı % 3,3'tür. Türk Halk Müziğinden sonra ülkemizin diğer müzik türü olan Türk Sanat Müziğine AGSL'lerde gerekli önemin verilmesi ve öğrencilere beğenisinin kazandırılması önerilmektedir.

5-Öğrencilerin okulda eğitimini aldıkları müzik türlerinin tercih edilme oranı % 48,9'dur. Okulda eğitimi verilen 3 türün tercih edilme toplamının % 50'yi bile bulmadığı saptanmıştır. Öğrencilere, öğretim sürecinde bu müzik türlerinin daha çok tanıtılması ve öneminin kavratılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Behne, K.E. “Musikpräferenzen und Musikgeschmack, **Musikpsychologie. Ein Handbuch**”. (Ed. Bruhn, H. ve Oerter, R. Ve Rösing, H.) Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag, 1997,s.339-353.

Çevik, S., Akın, A., Onuk Ö. ve Yalçınkaya B. “Cumhuriyetin 80. Yılında Gazi Üniversitesi Gençliğinin Yaşamında Müziğin Yeri ve İşlevi”, **Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu**, Malatya, 2003, S: 36, s.26-37.

Demir, A. ve Gökay, M. “Farklı Eğitim Seviyelerinde Estetik Beğeni”. **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 16. Sayı**.
http://www.sosyalbil.selcuk.edu.tr/sos_mak/makale_goster.aspx?id=56

Erdoğan, İ. “Popüler Kültürün Ne Olduğu Üzerine” Popüler Kültür ve Gençlik 57. Özel Sayı. **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2004, S:10, s. 7-19.

Foulque, P. **Pedagoji Sözlüğü** İstanbul: Sosyal Yayınlar, 1994.

Fouts, T.G., Schwart, D.K. “Music Preferences, Personality Style, and Developmental Issues of Adolescents” **Journal of Youth and Adolescence**. Netherlands: Springer Netherlands,2004, S:205, s.205-213

Hepçilingirler, F. “Her Söz Bir şey Söyler.” Popüler Kültür ve Gençlik 57. Özel Sayı **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2004, S: 99, s.91-99.

Kalyoncu, N. “Günlük Yaşamda Müzik ve Televizyon Müzik Programları”
Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 27.04.2007a.

Kalyoncu, N. “Wirkung der Musiksendungen auf Konsumverhalten von Türkischen Kindern. Eine empirische Untersuchung.” **Media and New Technology in Music Education/EAS Congress**, Luleå University of Technology, Piteå-SWEDEN, 12.05.2007b.

Karasar, N. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın, 2005.

Kılıç, I. “Üniversitelerin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Dalı Anabilim/Ana Sanat Birinci Sınıf Öğrencilerinin Kişisel Profilleri Üzerine Bir Araştırma” **1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi**, Isparta, 2004, S: 393, s. 384-394.

Okay, M.O. “Popüler Edebiyata Dair” Popüler Kültür ve Gençlik Üzerine 57.Özel Sayı. **Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi**. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 2004, S: 24, s. 24-26.

Özeren, A. “Popüler Müzik Ve Toplumsal Yaşam Kalitesi” , **II. Ulusal İletişim Öğrencileri Sempozyumu**, Eskişehir, 2005, S:7,s.1-10.

Resmi Gazete <http://rega.basbakanlik.gov.tr/>, 2008

Senemoğlu, N. **Gelişim, Öğrenme ve Öğretim; Kuramdan Uygulamaya**
 Ankara: Gazi Kitabevi, 2004.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemler.**

Ankara: Seçkin Yayınevi, 2005.

Türk Dil Kurumu, <http://www.tdk.gov.tr>, 2008.

Uçan, A. **Müzik Eğitimi.** Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1997

Yöre, S. “Türkiye’de Çocuk Müziği” Çoluk Çocuk Dergisi Sayı:45, 2004

<http://www.muzikegitimcileri.net/>, 2008

Yüksek Öğretim Mevzuatı <http://www.yok.gov.tr/mevzuat/kanun/kanun2.html>, 2008

EKLER**Ek-1: Anket Formu****Ek-2: Araştırma İzni****Ek-3: Özgeçmiş**

AÇIKLAMA

Sevgili öğrenciler,

Bu anket, ‘‘Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Öğrencilerinin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri’’ konulu araştırmaya gerekli olan verileri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Anket formu, Türkiye’ nin Kuzey Batı illerinden seçilen Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümlerinde uygulanacaktır. Elde edilen veriler, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Eğitimi Bilim Dalı’ nda yürütülen Yüksek Lisans tezi için kullanılacaktır.

Anket formundaki her bir soruyu dikkatlice okuyarak görüşlerinizi içtenlikle belirtmeniz, araştırmada doğru sonuçlara ulaşılması açısından önemlidir. Anketle toplanan bilgiler sadece bu araştırma için kullanılacak ve elde edilen kişisel bilgiler gizli tutulacaktır.

Nihal ULUTÜRK
Yüksek Lisans Öğrencisi
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

A - Kişisel Bilgiler	
1- Cinsiyetiniz?	Kadın () Erkek ()
2- Yaşınız?	16 () 17 () 18 () 18 ve üstü ()
3- Mezun olduğunuz ilköğretim okulunun türü nedir?	Devlet Okulu () Özel Okul ()
4- Okumakta olduğunuz okulda yatılı mı kalıyorsunuz? Gündüzlü mü?	Yatılı () Gündüzlü () Diğer(Lütfen belirtiniz)
5- Yatılı iseniz ailenizin bulunduğu şehri yazınız.	
6- Annenizin mesleği	
7- Babanızın mesleği	
8- Ailenin aylık geliri	1000 YTL altı () 1000- 2000 YTL () 2000 YTL ve üstü ()
9- Öğrenimini gördüğünüz ana çalgıyı yazınız.	
B - Müzik Dinleme Alışkanlıkları	
1- Hangi araçlarla müzik dinliyorsunuz? En çok kullandığınızdan en az kullandığınıza göre sıralayınız. (Radyo, Televizyon, Bilgisayar, Teyp, Walkman vb. gibi)	1..... 2..... Hiç müzik dinlemiyorum () 3.....
2-Eğer hiç müzik dinlemiyorsanız, sebeplerini yazınız.	
3- Günde toplam kaç saat müzik dinliyorsunuz?	saat Eğer 1 saatten az dinliyorsanız dakikayı yazınız:.....

C - Müzik Türleri ile ilgili sorular

1-Bu okulda okumaya başlamadan önce, dinlemeyi tercih ettiğiniz müzik türlerini en çok sevdiğinizden daha az sevdiğinize doğru sıralayınız. (Pop Müzik, Halk müziği, Arabesk, Klasik Müzik vb gibi)	1..... 2..... Hiç müzik dinlemiyordum () 3.....
2-Bu okuldaki öğreniminiz esnasında, dinlemeyi tercih ettiğiniz müzik türleri değişti mi?	Evet () Hayır ()
3-Değişti ise şu an dinlemeyi tercih ettiğiniz türleri en çok sevdiğinizden daha az sevdiğinize doğru sıralayınız. (Pop Müzik, Halk Müziği, Arabesk, Klasik müzik vb gibi)	1..... 2..... 3.....
4-Neden bu müzik türlerini dinlemeyi tercih ediyorsunuz?	
5-Diğer müzik türlerini tercih etmeme sebeplerinizi sıralayınız.	
6-Dinlemeyi tercih ettiğiniz müzik türlerinde, hangi bestecilerin eserlerini beğenerek dinliyorsunuz?	1..... 2..... 2.....
7-Neden bu bestecilerin eserlerini dinlemeyi tercih ediyorsunuz?	
8-Diğer bestecileri tercih etmeme sebeplerinizi sıralayınız.	
9-Dinlemeyi tercih ettiğiniz müzik türlerinde, beğenerek dinlediğiniz yorumcular kimlerdir?	
10-Neden bu yorumcuları dinlemeyi tercih ediyorsunuz?	
11-Diğer yorumcuları tercih etmememe sebeplerinizi sıralayınız.	

12-Ailenizdeki bireylerin dinlemeyi tercih ettiği müzik türlerini en çok dinlenenden en az dinlenene doğru sıralayınız.	1..... 2..... Aile bireylerim müzik dinlemiyor() 3.....
13-Ailenizdeki bireylerin dinlemeyi tercih ettikleri müzik türleri, sık sık değişir mi, yoksa genellikle aynı türleri mi dinlerler?	Sık sık değişir () Ara sıra değişir () Sürekli aynı türler dinlenir ()
14-Arkadaşlarınızın ağırlıklı olarak dinlemeyi tercih ettiği müzik türlerini en çok dinlenenden en az dinlenene doğru sıralayınız.	1..... 2..... Arkadaşlarım müzik dinlemiyor () 3.....
15-Arkadaşlarınızın dinlemeyi tercih ettiği müzik türleri sık sık değişir mi, yoksa genellikle aynı türleri mi dinlerler?	Sık sık değişir () Ara sıra değişir () Sürekli aynı türler dinlenir ()
16-Sizce severek dinlediğiniz müzik türlerinin seçimlerini, hangi faktörler etkilemektedir? Seçenekleri 1' den 4' e kadar numaralayıarak derecelendiriniz.	Aile çevresinde dinlenen müzikler () Arkadaş ortamlarında dinlenen müzikler () Bu okulda aldığım eğitim () Medyalar aracılığıyla sunulan müzikler ()
17-Sizce bu okulda öğrenimini gördüğünüz müzik türleri, müziksel dinleme tercihlerinde belirleyici oluyor mu?	Hayır, belirleyici olmuyor () Kısmen belirleyici oluyor () Evet, belirleyici oluyor ()

T.C
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı :B.08.0.EGD.0.33.05.311-/50/1344
Konu : Araştırma İzni

29/04/2008

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

İlgi : a) 21.04.2008 tarih ve B.30.2.ABÜ.0.E1.00.00.400/293 sayılı yazı
b) 28.02.2007 tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311-311/1084 sayılı Makam Onayı ile Uygulamaya Konulan “Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzni ve Uygulama Yönergesi”

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Nihal ULUTÜRK’ ün “Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Müzik Bölümü Öğrencilerinin Dinlemeyi Tercih Ettikleri Müzik Türleri” konulu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılacak anketlerin Balıkesir, Bartın, Bolu, Bursa, Çanakkale, İstanbul, Karabük, Kastamonu, Kocaeli, Tekirdağ ve Zonguldak illerindeki Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde öğrenim gören son sınıf öğrencilerine uygulama izni talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen (4 sayfa- 29 sorudan oluşan) anketlerin, belirtilen illerdeki ilköğretim okullarında görevli Okul Öncesi Eğitimi öğretmenlerine uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

İlgi (b) Yönergenin 5. Maddesinin (0) bendi uyarınca taahhütnamenin ve araştırmanın bitiminde sonuç raporunun 2 örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

EK:
Anket örneği (1 adet- 4 sayfa)

İbrahim DEMİRER
Bakan a.
Daire Başkanı

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Nihal ULUTÜRK

Sürekli Adresi : Karaçayır Mah. Özlem Sitesi C/2 Blok No:4 BOLU

Doğum Yeri ve Yılı : Bolu, 06/ 09/ 1983

Yabancı Dili : İngilizce

İlköğretim : Sakarya İlköğretim Okulu, 1989

Ortaöğretim : Gazipaşa İlköğretim Okulu, 1994

Lise : Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, 1997

Lisans : Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 2001

Yüksek Lisans : Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 2005

Anabilim Dalı : Güzel Sanatlar Eğitimi

Bilim Dalı : Müzik Eğitimi

Yayımları : ---

Çalışma Hayatı : Bolu Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi Ücretli Piyano ve Flüt Öğretmenliği

